

MALÍNSKÉ NOVINY

Zvyšování energetické soběstačnosti naší obce

Vážení spoluobčané, rád bych Vám touto cestou poskytl několik informací o činnosti obce v oblasti energetiky. Obec Nový Malín úspěšně pokračuje v realizaci úsporných energetických opatření při provozování objektů obce. Jejich primárním cílem je snižování energetické náročnosti provozu. K naplňování tohoto cíle slouží energetický management zavedený v obci v roce 2022 a Místní energetická koncepce (strategický dokument dlouhodobého energetického plánování). Co je to energetický management (EnMS)? *Energetický management je soubor opatření, jejichž cílem je efektivní snižování spotřeby energií. Jedná se o uzavřený cyklický proces neustálého zlepšování energetického hospodářství.*

V rámci EnMS má obec zpracovanou Energetickou politiku s definovanými hranicemi systému, odpovědnostmi, cíli a závazkem trvalého zlepšování a zajištění zdrojů. Rok 2023 byl prvním rokem provozu EnMS, kdy se naše obec zaměřila v rámci energetického managementu na monitoring a analýzy dat o spotřebách v jednotlivých objektech a odběrných místech, tj. probíhala měsíční kontrola spotřeb vody, el.energie a zemního plynu ve všech budovách ve vlastnictví obce Nový Malín. Tyto úda-

je jsou zapracovávány, ve spolupráci se společností ENUPRO s.r.o., do evidence spotřeb energií a jsou jedním z podkladů pro sledování spotřeb energií včetně jejich odchylek u obecních objektů a také pro rozvoj energetického managementu obce. Sekundárním cílem energetických opatření je pak zajištění energetické soběstačnosti a bezpečnosti obce.

Prvním viditelným úspěchem v této oblasti je úspora el.energie u veřejného osvětlení, kdy došlo v uplynulých dvou letech k výměně původních svítidel za nová, LED svítidla. Přínosem této investice byla 58% úspora el.energie v roce 2023, což představuje 142 MWh/rok. V letošním roce bude výměna všech svítidel dokončena včetně následné pasportizace veřejného osvětlení.

Dalším úspěchem v této oblasti je instalace FVE na střechu budovy zdravotního střediska včetně instalace tepelných čerpadel a zateplení budovy zdravotního střediska. Od února letošního roku již FVE vyrábí elektřinu a přispívá ke snížení její spotřeby v této budově.

Rovněž tak výměna vnitřních svítidel za LED svítidla a výměna zdrojů vytápění za efektivnější v budově mateřské školky č.p. 503 patří mezi opatření, která přinesou úsporu v energetice.

V současnosti má obec zpracovanou projektovou dokumentaci k dalším FVE na celkem 6 objektů obce (př. ČOV, DPB, obecní úřad, budova č.p. 83, obě mateřské školky) včetně uzavřených smluv o připojení s ČEZ Distribuce. V roce 2024 bychom rádi alespoň část FVE na těchto objektech fyzicky instalovali včetně jejich připojení do sítě.

Dále budeme pokračovat s projekty umístění FVE na budovách ZŠ a DPS.

Obec Nový Malín chce dále v letošním roce realizovat na svém území založení společenství pro provozování komunitní energetiky, což umožňuje nová legislativa v oblasti energetiky. Členy tohoto společenství budou kromě obce i naši občané a podnikatelé, kteří budou mít o členství zájem. Založení společenství obec bude realizovat ve spolupráci s firmou ENUPRO s.r.o., která nám v oblasti energetiky metodicky pomáhá a spolupracuje s námi na zavádění energetického managementu.

V této souvislosti obec připravuje ve spolupráci s firmou ENUPRO s.r.o. další odborné přednášky pro veřejnost v oblasti energetiky. První přednáška se uskuteční v dubnu – květnu 2024, další pak na podzim. Obsahem přednášek kromě komentáře k nové legislativě (OZE II, OZE III apod.) bude opět nabídka pomoci občanům a firmám v obci, jak při zpracování příslušné projektové dokumentace, tak i při získání dotací na financování pořízení FVE, tepelných čerpadel, zateplení budov apod. Dále firma ENUPRO s.r.o. připravuje zpracování téma energetiky i pro žáky v ZŠ Nový Malín.

Je třeba konstatovat, že v oblasti zavádění energetického managementu a komunitní energetiky je obec Nový Malín na jednom z předních míst v celé České republice.

Z již realizovaných projektů je třeba zmínit dokončenou a myslím si, že i provedenou, rekonstrukci budovy č.p. 504 (zdravotní středisko), ve které je v přízemí umístěna výdejna léků, pošta a knihárna.

Nově instalovaný výťah pak umožňuje snadnější přístup do 2. NP, kde se nachází ordinace praktického lékaře, dětského lékaře a zubní ordinace a dále pak i do 3. NP, kde se nachází ordinace zubních lékařů a rehabilitace.

V rámci dalších investičních akcí plánovaných v roce 2024 bude v letních měsících provedena rekonstrukce horního patra MŠ č.p. 303, kde bude realizována nová elektroinstalace, rozvody vody, kanalizace, nová sanitární technika a drobné vnitřní stavební úpravy.

V roce 2024 bude dokončena rekonstrukce dolní MŠ č.p. 503 v Novém Malíně zejména únikové schodiště, spojovací prosklená chodba a budou z části provedeny úpravy venkovních ploch.

Samozřejmě kromě výše uvedených projektů budou realizovány i další akce, př. opravy místních komunikací, další etapy budování optické sítě, výměna potrubí vodovodního řadu v další části obce apod.

S úctou

Mgr. Marek Štencel
starosta obce

Digitalizace Malínských novin

Jak jsme již uvedli v minulém čísle novin, směřují Malínské noviny k digitální verzi. Ve světě novinových periodik je trendem snižovat objem tiskovin a rozvíjet jejich elektronické verze. S ohledem na finanční i ekologickou zátěž je důvodem i přístup společnosti k elektronickému čtení a sociálním sítím. Malínské noviny se na webových stránkách obce těší velké návštěvnosti. Pokud ale nepatříte k příznivcům čtení v elektronické podobě a radši si novinami listujete, najdete noviny v tištěné podobě na těchto místech:

- Pohostinství „U Tygra“
 - Prodejna CBA
 - Zdravotní středisko (přízemí před vchodem do knihovny)
 - Provozní Nový Malín s.r.o.
 - Obecní úřad
 - Pohostinství „U Barčí“ v Mladoňově
- Obyvatelům DPS a DPB budou noviny doručeny zaměstnancem obce.

Informace o vydání aktuálního čísla a odkaz na digitální verzi novin bude rozepisována robotem i zveřejněna na FB obce.

Webová adresa novin zde: <https://novymalin.cz/sekce/malinske-noviny>

Případné podněty a připomínky nejen k digitální verzi Malínských novin prosím zasílejte na:

nimmerrichterova@novymalin.cz

Dana Nimmerrichterová

Výdejna léků v novém

Vážení spoluobčané, malínská lékárna **Apatka** je již otevřená a těší se na vaši návštěvu. Vaše léky vám zde vydáme nebo objednáme do druhého dne. Naše laboratoř vám v případě potřeby připraví individuálně vaše přípravky.

V případě, že se nemůžete dostavit osobně, zdravotní pomůcky nebo léky vám dovezeme.

Apatka

Nový Malín

Dále se specializujeme na celostní konzultace stavu vašeho zdraví a nabízíme široký sortiment bylinných, homeopatických přípravků, biominerálů a Bachových esencí k podpoře vašeho zdraví.

Děkujeme obci Nový Malín za zrekonstruované prostory.

Těšíme se na vaši návštěvu.

Za tým lékárny
„vaše vesnická lékárnička“
Mgr. Markéta Minářová

Apatka

Nový Malín

PROVOZNÍ DOBA

Pondělí	8:00–12:00
Úterý	— 13:00–16:00
Středa	8:00–12:00
Čtvrtek	8:00–12:00
Pátek	8:00–12:00

Možnost objednání na homeopatické konzultace na e-mailové adrese:
minaroyamarketa@seznam.cz

KONTAKT

Mgr. Markéta Minářová
tel.: 775 219 125

Co se to děje kolem naší školy?

Problematika školy se mě netýká, malínskou základku jsem ukončila v roce 1989 a děti, které by byly školou povinné, nemám. Proč jsem se tedy rozhodla napsat tento článek? Není to o tom, že by mě školství nějak extra zajímalo, na to nejsem expert. Jde o to, jak probíhalo poslední zastupitelstvo, jak probíhala následná diskuse na fcb stránce Perspektivy po uveřejnění výsledků Hrabšínské školy a způsobu, jak se k oblasti školství dlouhodobě staví zastupitelé Perspektivy. Komunikace je má profesní oblast.

Na 10. zastupitelstvu obce zastupitelé za Perspektivu předložili návrh na vyhlášení konkurzu na místo ředitele/ředitelky ZŠ a MŠ v Novém Malíně. V důvodové zprávě uvedli, že končí šestiletý mandát paní ředitelky a vyhlášení konkurzu na její místo je běžný postup. Tímto krokem, nám sdělili, že chtějí dát prostor jiným kandidátům a zároveň paní ředitelce umožnit, aby obhájila svůj mandát. Neuvedli však žádnou faktickou výtku na činnost školy, kterou by podložili svůj návrh. Netuším, jak hluboce a opravdově se zajímali o to, jak si škola stojí a co se bude dít kolem zhodnocení šestiletého období ve funkci paní ředitelky Mgr. Jany Švábové. Jak to vidím já, jde zde o určitou nekompetentnost najít způsob pro efektivnější vedení dialogu, nechotu projevit respekt k druhé osobě a její práci, malou motivaci podílet se na vytváření spolupracujícího prostředí a umění poodstoupit od vlastních negativních emocí.

Jen stručně k problematice výběrových řízení (VŘ) bez paragrafů a složitostí. Vyhlášovat VŘ není běžný postup, i když některé obce se k tomu v budoucnu chystají. Zřizovatel VŘ vyhláší nejčastěji v případech, když ředitel již nechce ve funkci pokračovat, odchází do důchodu, nebo je zřizovatel s prací ředitele nespokojen či je někdo vedením školy dočasně pověřen. Obvyklou praxí tedy je, že proběhne mezi zřizovatelem a ředitelem školy evaluační schůzka, kde ředitel dané školy prokáže, jak svou práci naplňuje poslání a cíle školy. Zřizovatel se na základě toho rozhodne, zda mandát na období dalších šesti let prodlouží/potvrdí nebo ne a přistoupí tedy k vypisování VŘ.

Škola je místem, které umožňuje žákům osvojit si strategii učení a motivovat

k celoživotnímu vzdělávání. Podněcuje žáky k všestrannému rozvíjení osobnosti, tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů. Vede žáky k účinné komunikaci, partnerství a spolupráci. Jak si tedy vede naše škola?

Statistika nuda je...

Hodnotit školu jako celek je velmi obtížné, do hry vstupuje spousta proměnných a faktorů, kde většinu z nich nelze ovlivnit, natož objektivně změřit. Lze samozřejmě měřit určitým sofistikovaným způsobem atmosféru či přátelské prostředí, motivaci žáků i pedagogů nebo vytváření tvůrčího prostředí. My jako občané však máme k dispozici jen veřejně dostupné dokumenty, které si můžeme s trochou časové investice najít a prostudovat.

Základní informace o činnosti školy jsou uveřejněny na webu školy v sekci **Výroční zprávy**, kde se dočtete spoustu důležitých informací. Zajímavé jsou také inspekční zprávy, ta poslední z roku 2022 je opět i s vyjádřením k inspekční zprávě na **webu školy**. Historické inspekční zprávy lze najít na webu **České školní inspekce v registru inspekčních zpráv**.

A teď čísla z poslední doby. Škola v Novém Malíně podle článku „Školy z Šumperska, kde žáci nejlépe zvládají přijímací zkoušky“ (ŠUMPERSKÝ A JESENICKÝ deník) je **v matematice na prvním místě na Šumpersku** (údaje pochází z let 2017-2023). Jak a podle čeho byly vybrány nejlepší školy, se dočtete v článku uveřejněném v **deník.cz**.

Podle údajů z **aimos.cz** ze dne 14. 2. 2024, kde si žáci mohou otestovat zdarma znalosti k přijímačkám na střední, si **žáci ZŠ Nový Malín vedou oproti republikovému průměru v českém jazyce v 7 sledovaných oblastech ze sedmi nadprůměrně (v oblasti Skladba až o 24,04 %), v matematice to je pak v 6 oblastech ze šesti opět nadprůměrně (v oblasti Geometrie v prostoru až o 23,88 %)**.

Podle výše uvedených dokumentů a statistických čísel lze konstatovat, že si naše škola vede dobře až velmi dobře. V některých oblastech se jí daří skvěle a jsou oblasti, kde lze najít příležitosti k růstu a zlepšení. Jako ostatně kdekoliv. Jako rodič bych asi mohla být spokojená a bez větších obav, zda mé dítě uspěje v přijímacích zkouškách na střední školu. Za úspěchem dětí kromě nich samotných a rodičů stojí totiž i dlouholetá kvalitní práce pedagogů místní školy a jak jsem na zastupitelstvu pochopila, i jejich

soudržnost a kolegialita. Nepřestávejte ve skvělé práci, kterou pro společnost děláte!

Ivona Štrbíkova,
účastnice 10. zastupitelstva
a diskuse na facebooku

*Na úplný závěr malá inspirace pro rodiče nejen budoucích prvňáčků: na webu ČT edu naleznete zajímavý pořad s názvem **Jak se dělá dobrá škola**.*

Hurá do přírody, nejlépe s vytuněnými decibely ???

Okolní příroda nepochybně nabízí a skýtá mnoho krásných míst. A na jaře je vše navíc takové optimistické, probouzející se k životu, ostatně i zvířectvo přivádí na svět své potomky. Předpokládám, že téměř všichni živočiškové ten klid a ozdravnou sílu přírody vnímají, byť o tom ani nepřemýšlejí. To by ovšem nesměl existovat živočich nejvyspělejší, tedy člověk. Mám na mysli exempláře, které rády vše přehluší svou čtyřkolkou, která zřejmě dodává více sebevědomí, prestiže, pocitu neohroženosti a údajné výjimečnosti.

Občas takové potkáte a uvidíte, hlavně tedy uslyšíte. Při veškerém respektu k nejrůznějším zálibám a koníčkům lidí bych rád nejen za sebe sdělil následující:

Pokud jako rodič máte děti holdující jízdě v terénu, zkuste je požádat o jistou přiměřenost v projevech jejich vášně.

Pokud jako děti máte rodiče holdující stejným zálibám, požádejte je o totéž.

Mnoha spoluobčanům tím uděláte radost, o té nebohé zvěři ani nemluvě. Já bych se také nechtěl narodit na staveništi nového hyperdupermegasupermarketu za ševlení buldozeru s urvaným výfukem. Tak jak to chcete vysvětlit malému zajíci nebo kolouchovi?

Díky za zamyšlení a hezké dny v té naší krásné vesničce střediskové přeje jeden z Váš.

Petr Vintrocha

Rok 2023 v Novém Malíně z pohledu meteorologa

Dle tiskové zprávy ČHMÚ z 3. 1. 2024 byl na území Česka rok 2023 teplotně silně nadnormální. Průměrná roční teplota vzduchu 9,7 °C byla o 1,4 °C vyšší než normál 1991–2020. Jde tak o vůbec nejteplejší rok zaznamenaný v řadě od roku 1961. Doposud nejteplejším rokem byl na našem území rok 2018 s průměrnou roční teplotou 9,6 °C, následovaly roky 2019 (9,5 °C), 2014 a 2015 (9,4 °C). Srážkově byl rok 2023 na našem území normální. Předběžný průměrný roční úhrn srážek 728 mm představuje 106 % normálu 1991–2020.

Jaký byl rok 2023 na území naší obce?

Můžeme si to ukázat s pomocí výsledků meteorologické stanice ČHMÚ v Šumperku. Tato meteorologická stanice byla v roce 2021 zařazena mezi stanice, kterým Světová meteorologická organizace (WMO) udělila certifikát světově významné stanice s více než 100letou řadou meteorologických měření a pozorování. Tímto certifikátem se může pyšnit 291 stanic na celém světě, v Evropě jich je více než 100. Na území Česka máme již devět takových stanic. Kromě Šumperka jsou to stanice Praha-Klementinum, Opava, Přerov, Klatovy, Milešovka, Havlíčkův Brod, Bystřice pod Hostýnem a Valtice. Meteorologická měření a pozorování byla v Šumperku zahájena 1. ledna 1865. Tlakoměr a teploměr byly umístěny v prvním patře domu v centru města na náměstí, kde bydlel a pozoroval lékárník pan Josef Paul. Ten na své stanici měřil do 17. května 1909, tedy téměř 45 let, a tím se řadí mezi nejdéle pozorující pozorovatele. Ve 20. století se postupně pozorovalo na několika místech v Šumperku, od roku 1978 je stanice umístěna v areálu Střední odborné (dříve zemědělské) školy.

Na stanici Šumperk byla v roce 2023 naměřena průměrná roční teplota 9,7 °C. Tato hodnota je o 1,3 °C vyšší než 30letý teplotní normál 8,4 °C pro Šumperk za období 1991–2020 (klimatologické normály jsou charakteristiky získávané z mnohaletých pozorování zpravidla za 30 let, aby se eliminovaly krátkodobé výkyvy sledovaného prvku; podle doporučení WMO jsou standardní klimatologické normály počítány za třicetiletí 1901–1930, 1931–1960, 1961–1990, atd.). Šumperská průměrná roční teplota 9,7 °C byla stejná jako v roce 2018 a jedná se o druhou nejvyšší hodnotu po maximum 9,8 °C v roce 2014. Na obrázku 1. jsou uvedeny i průměrné měsíční teplotní normály. Je vidět, že v loňském roce byl relativně nejchladnější duben s odchylkou -1,7 °C a dále květen s odchylkou -0,7 °C. Všechny ostatní měsíce byly proti období 1991–2020 teplejší, prosinec o 2,6 °C, říjen o 2,7 °C, září o 3,3 °C a leden o 3,6 °C. Průměrná zářijová teplota 16,4 °C byla absolutně nejvyšší průměrná teplota pro září od roku 1961. Nejvyšší teplota 34,3 °C byla naměřena 15. července, nejnižší -14,9 °C 7. února. Bylo zaznamenáno celkem 15 ledových (maximální denní teplota < 0 °C), 94 mrazových (minimální denní teplota < 0 °C), 65 letních (maximální denní teplota ≥ 25 °C) a 17 tropických (maximální denní teplota ≥ 30 °C) dnů. V celém období od roku 1961 byla absolutně nejvyšší teplota 37,3 °C naměřena 30. 7. 1994 a absolutně nejnižší teplota -30,3 °C 23. 1. 2006.

Obrázek 2. ukazuje úplnou řadu dostupných průměrných ročních teplot pro Šumperk od roku 1865 (v teplotní řadě chybí pouze 5 roků 1894, 1906, 1909, 1914 a 1947). Pro ilustraci je v grafu vykreslena i řada klouzavých průměrných 30letých průměrů. Zatímco prvních 95 těchto klouzavých průměrů pro roky 1894 až 1988 kolísalo v rozmezí od 7,30 do 7,87 °C (tj. o 0,57 °C), v období posledních 35 let od roku 1989 30leté klouzavé průměrné roční teploty víceméně pravidelně narůstaly od 7,34 °C do 8,43 °C, tj. o více než 1 °C.

Z obrázku je také dobře vidět, že průměrné roční teploty se mohou mezi roky výrazně měnit. Například průměrná roční teplota v roce 1872 byla o 3,5 °C vyšší než v roce 1871 a naopak v roce 1940 o 2,7 °C nižší než v roce 1939.

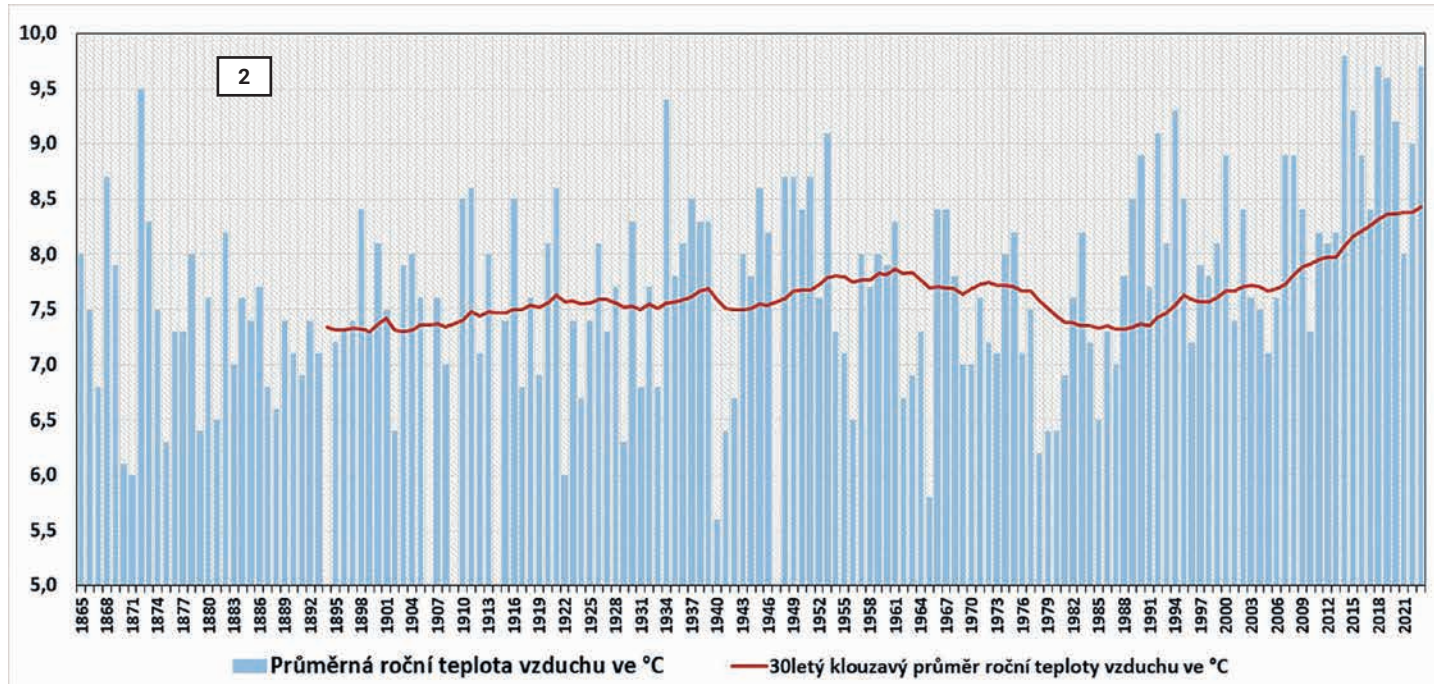
Délka slunečního svitu byla v roce 2023 v Šumperku 1593 hodin, což představuje 97 % normálu 1991–2020. Obrázek 3. ukazuje měsíční úhrny trvání slunečního svitu v hodinách v roce 2023 a jejich porovnání s průměrnými

měsíčními úhrny za období 1991–2020. V porovnání s tímto obdobím byl v roce 2023 nejméně slunečný duben a srpen (-47, respektive -40 hodin), naopak relativně nejvíce slunečné bylo září (+59 hodin).

Roční úhrn srážek za rok 2023 byl na stanici Šumperk 730 mm (tj. 730 litrů na m²), to představuje 111 % z 30letého normálu 1991–2020 (658 mm). Obrázek 4. ukazuje měsíční úhrny srážek v roce 2023 v Šumperku a jejich normály. Vzhledem k tomu, že srážky mohou být v porovnání s teplotou vzduchu prostorově mnohem rozdílnější, obrázek je doplněn i o měsíční úhrny srážek, které jsem naměřil vlastním srážkoměrem na své zahrádce (u dolní malínské školky). V Malíně jsem naměřil za rok 2023 celkem 731 mm což je velmi dobrá shoda se stanicí Šumperk. V jednotlivých měsících jsou rozdíly mezi Malínem a Šumperkem od -7 mm v lednu do +12 mm v srpnu. V porovnání s normálem byl podle obou stanic nejsušší měsíc září a dále červen, červenec a květen. Naopak na srážky byly výrazně nadnormální měsíce prosinec, duben, listopad a zejména srpen. Maximální denní úhrn srážek 33 mm v Šumperku, respektive 39 mm v Novém Malíně, byl shodně naměřen 5. srpna. V Šumperku byl od roku 1961 zatím absolutně nejvyšší denní úhrn srážek 98 mm naměřen 12. 7. 1984. V Novém Malíně měřím srážky od července 2018 (pro ilustraci přikládám obrázek používaného srážkoměru) a maximální denní úhrn srážek 84 mm jsem naměřil 13. 6. 2019. Územní proměnlivost srážek dokumentuje fakt, že v Šumperku bylo tento den naměřeno „pouze“ 49 mm.

Na závěr ještě několik čísel o výskytu sněhu v roce 2023 dle měření stanice Šumperk. Celkově během roku napadlo postupně 71 cm nového sněhu, nejvyšší sněhová pokrývka 23 cm byla 4.–5. 12., bylo zaznamenáno 46 dnů se sněhovou pokrývkou (alespoň 1 cm), na jaře naposled padal sníh 27. 3. a na podzim napadl první sníh 25. 11. Pro srovnání

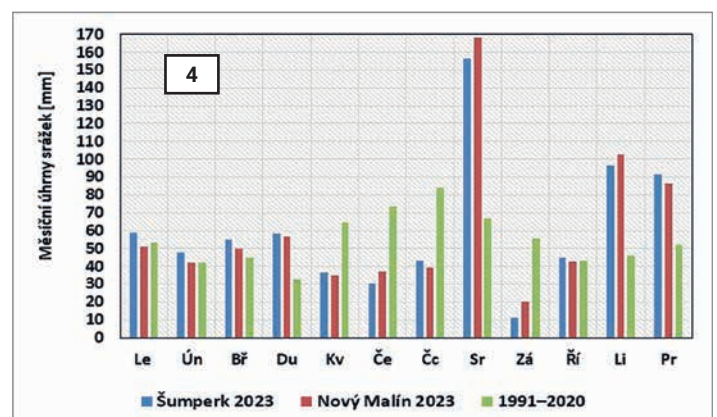
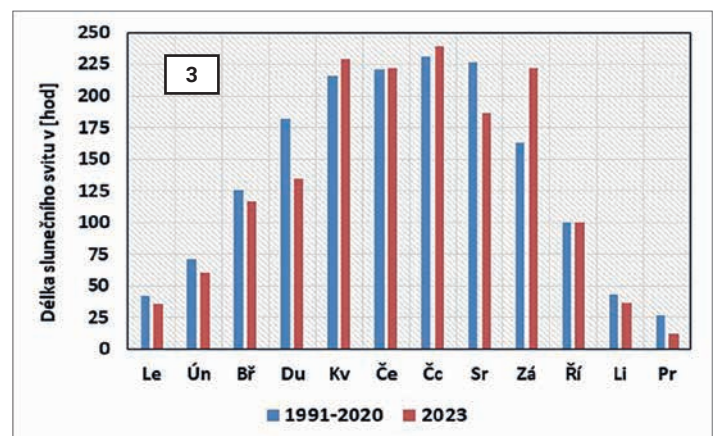
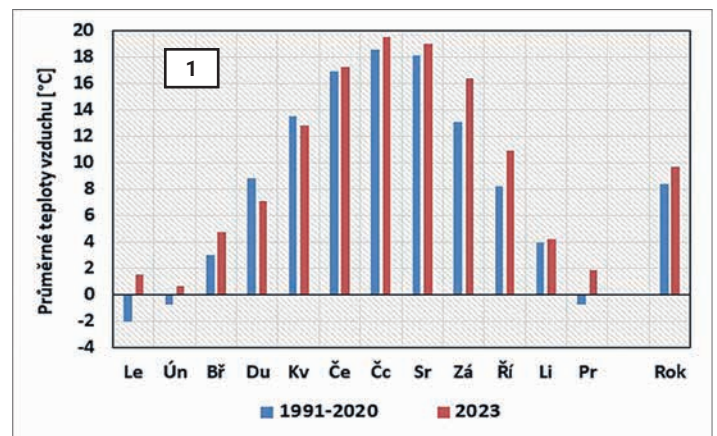

v období od roku 1961 napadlo nejvíce nového sněhu 208 cm během roku 1981, nejvíce dnů se sněhovou pokrývkou (alespoň 1 cm) bylo 116 v roce 1965 a maximální naměřená výška sněhu 80 cm byla naměřena 17. 2. 2006. Na sníh byl nejchudší rok 2020, ve kterém byly zaznamenány pouze 3 dny se sněhovou pokrývkou maximálně 3 cm a sníh padal pouze 2 dny v lednu.

Zdeněk Blažek

Na obrázcích ulice před dolní školkou a Malínský potok po bouři z již citovaného 13. 6. 2019.

Tříkrálová sbírka v letošním roce přinesla rekordní částku – děkujeme, že pomáháte

Koledníky v naší obci potkáváme už několik let. Organizace Tříkrálové sbírky se i v letošním roce ujali manželé Alois a Pavla Pospíšilovi. Letošní tříkrálová sbírka, která proběhla v sobotu 6.1., má několik „poprvé“.

Poprvé se podařilo to, že skupinky dobrovolníků obešli celou obec, a to díky skvělé přípravě a také tomu, že se zapojilo 22 vedoucích skupinek a více než 60 dětí z našich škol. To ale není konečné číslo těch, kteří stojí za celou organizací.

Celá akce by se nemohla odehrát bez zapojení místních farníků, rodičů malých koledníků, a také zapojení zaměstnanců obecního úřadu, na nichž leží zodpovědnost za administrativní správnost sbírky a její konečný výsledek. A ten byl **letos velmi štědrý – celkově jsme v naší obci přispěli částkou 121 641 Kč**. Hranici sto tisíc jsme ale nepřesáhli poprvé, poprvé se tak stalo již vloni.

Další dvě poprvé však proběhly v neděli 7.1., kdy jsme pro koledníky a podporovatele sbírky zorganizovali jako poděkování Tříkrálový koncert spojený s dobroKavárnou. Na koncertě andělsky zazpíval pěvecký sbor Andante a před samotným koncertem se návštěvníci mohli občerstvit kávou a dobrotami napечenými dobrovolníky z řad občanů.

Celé by se to nemohlo stát, kdybyste se nezapojili právě VY – DÁRCI. Děkujeme, že jste otevřeli své dveře, peněženky a především srdce. Smekáme před vaší laskavostí a štědrostí.

Za organizační tým
Alois Pospíšil, Pavla Pospíšilová,
Dana Nimmerrichterová (Obec NM)
a Ivona Štrbíkova (Malínský kulturní
a osvětový spolek)

PS. V roce 2025 proběhne Tříkrálová sbírka v naší obci ve dnech 11. a 12. ledna. A už teď vám můžeme slíbit, že bude mít také své poprvé.

Více fotek naleznete na stránkách obce www.novymalin.cz v části Fotogalerie.

KDE A JAK BUDOU VAŠE PŘÍSPĚVKY POMÁHAT

Charita Šumperk bude moci díky Tříkrálové sbírce pomoci rodinám i jednotlivcům, kteří se ocitnou v nouzi nákupem potravin, hygieny, školních pomůcek a dalších základních potřeb. Centrum pro rodinu a Poradnu ONŽ – pomoc a poradenství pro ženy a dívky, z.s. podporujeme pravidelně, aby mohly rozvíjet svou činnost a věnovat se volnočasovým aktivitám rodin a dětí (Centrum pro rodinu) a poradenství ženám a dívkám, které se ocitly v tíživé životní situaci (Poradna ONŽ).

Charita Šumperk plánuje podpořit paliativní péči, rozvoj sociálních služeb, vzdělávání zdravotních sester. Rádi by nakoupili nové zdravotní a kompenzační pomůcky a další vybavení do terénu pro zdravotní sestry a pečovatelky.

Detailní informace o Tříkrálové sbírce najdete na www.sumperk.charita.cz nebo na www.trikralovasbirka.cz.

Akce Uklidme Česko – uklidme Nový Malín

Uklidme Česko je **dobrovolnická úklidová akce**, která probíhá na území celé České republiky. Jejím cílem je uklidit nelegálně vzniklé černé skládky a nepořádek. V roce 2024 je hlavním jarním úklidovým dnem **sobota 6. dubna** a podzimním **sobota 21. září**.

Jak to vzniklo

Celosvětový úklidový den (World Cleanup Day) je myšlenka, která vyvstala ze spontánní národní iniciativy Let's Do It! v Estonsku v roce 2008, kdy se 4% obyvatel aktivně zapojilo a vyčistilo celé Estonsko za pouhých pět hodin. Od té doby se myšlenka národních úklidů rozšířila do více než 100 zemí na všech kontinentech.

Kdo uklízí

Uklízí všichni. Společně. V jeden den. Do úklidových akcí se zapojují lidé po celé České republice. Uklízejí školáci, politici, úředníci, skauti, děti z dětských domovů, učitelé, kuchaři, vysokoškoláci, důchodci, programátoři, lékaři, prodavači, ekologové, turisté, členové místních spolků, pejskaři, hasiči, fotbalisti, tanečníci, pankáči ... Prostě ti, kteří se chtějí zapojit, cítí spoluzodpovědnost k místu, kde žijí, kam chodí na procházky. Uklízí tam, kde to mají rádi. Uklízí se společně v jeden den!

Jak to funguje

Hnacím motorem jsou místní organizátoři úklidu a vedoucí skupinek dobrovolníků, kteří se chopí zodpovědnosti a pomáhají s hladkým průběhem úklidu. Pytle a rukavice poskytuje centrála iniciativy Uklidme Česko. **Srdcem celé akce jsou dobrovolníci**, kteří se přihlásí organizátorům úklidu osobně nebo se registrují na <https://www.uklidmecesko.cz/about/dobrovolnik/>, zůstanou v kontaktu s organizátory a nakonec přijdou na sraz, seznámí se s bezpečnostními pokyny a uklidí co nejvíc odpadu. Společně!

Jak to proběhne u nás

- Úklid je registrovaný a naplánovaný na **sobotu 6. 4. 2024**. Úklidový materiál objednan.
- **Organizátorem místního úklidu** je Ivona Štrbíková.
- **Patronem akce** je obecní společnost Provozní Nový Malín, která poskytne dobrovolníkům zázemí, zajistí svoz a likvidaci odpadu.
- **SRAZ DOBROVOLNÍKŮ JE V SOBOTU 6. 4. V 9:30–10:00 PŘED BUDOVOU PROVOZNÍ NM, Č.P. 83.** Na místě proběhne registrace, rozdělení do skupinek s organizačními pokyny, určení místa úklidu a vydání pytlů a rukavic.
- Pro dobrovolníky bude na startu k dispozici malá svačinka s sebou a po akci vás zveme doplnit energii buřtgulášem (pro vegetariány s hlívou).

Chcete se zapojit a stát se hrdinou?

- **Registrujte se** na <https://www.uklidmecesko.cz/about/dobrovolnik/> nebo kontaktujte místního organizátora: Ivona Štrbíková, email: ivona.strbikova@seznam.cz, tel.: 776 578 868.

- Zamyslete se, jestli chcete pomoci s organizací a kde byste chtěli úklid realizovat (například: chcete jít uklízet jako rodina, parta přátel nebo členové místního spolku – někoho si zvolíte jako vedoucího skupinky a vadí vám, jak to vypadá kolem cyklostezky mezi Malínem a Šumperkem nebo alejí za školou – tak se vydáte tam)
- **Sledujte pokyny a novinky k úklidu na facebookové stránce události <https://fb.me/e/xLmJar5KG>** (případně na @malinskykos, @obecnovymalin) nebo na www.malinskykos.cz)
- No a pak už jen přijďte na sraz a celý den si společně užijte s pocitem dobře odvedené práce.

Na co nezapomenout

- Na dobrou pevnou obuv a oblečení odpovídající počasí, dlouhé kalhoty a rukávy, ať se nepoškrábete, své oblíbené pracovní rukavice (pokud máte nebo na místě od nás dostanete).
- Baťůžek na vodu, svačinku, případně pláštěnku.
- Vezměte si reflexní vestu (např. z povinné výbavy v autě). Pokud se budete pohybovat kolem silnice/cyklostezky je potřeba, abyste byli vidět – bezpečnost na prvním místě.

Dobrou náladu a slunce v duši.

Děkujeme, že se zapojíte a těšíme se na viděnou!
V sobotu 6. 4. v 9:00 před Provozní!

Za organizátory: Ivona Štrbíková

Zdroj: <https://www.uklidmecesko.cz/>

Glosa “perspektivního” zastupitele

Vážení spoluobčané,
v minulém čísle našich obecních novin jsme uzavírali rok v adventním čase a nyní tu máme Velikonoce, svátky jara a probouzející se přírody. Užijte si je v hojnosti a veselí, konečně tak to mají Velikonoce i v názvu.

V tomto vydání novin, v článku pojednávajícím o našem návrhu spočívajícím v pořízení on-line přenosu veřejného zasedání zastupitelstva a následném zveřejnění na webových stránkách obce, jsme popsali důvody, které nás k tomu vedly.

To, že návrhy vyslyšeny nebyly, víme všichni. Rádi bychom vás informovali o tom, že „alternativní“ způsob, který spočívá v uložení nahrávek z jednání zastupitelstva na YouTube kanál “Malínský Záznamník”, nabírá na oblibě. Zajímavě stoupá sledovanost záznamů z jednotlivých zastupitelstev. Poslední zastupitelstvo svolané zastupiteli za Perspektivu pro Nový Malín konané dne 29.1.2024 má zatím druhý nejvyšší počet shlédnutí. Není divu, protože svým průběhem jasně ukázalo stav zájmu zastupitelů o věci veřejné v naší obci. Pro toto jednání jsme předložili 5 bodů. Na tak důležité hlasování, za jaké jsme považovali například vypsání výběrového řízení na pozici ředitele školy, se totiž vůbec nedostavili zastupitelé Josef Minář, Josef Ostravský, MUDr. Zdeněk Štěpán ani místostarostka obce Lenka Tylová.

Výběrové řízení na pozici ředitele ZŠ a MŠ Nový Malín vypsáno nebude. Příležitost přihlásit se do konkurzu na ředitele školy v Novém Malíně po ukončení šestiletého mandátu stávající ředitelky v roce 2024, či možnost obhájit svůj mandát samotnou paní ředitelkou, tudíž také nikdo nedostane.

Na současnou situaci je zajímavá ještě jedna věc. Stávající ředitelka školy nemusí nyní ani vytvořit ani předložit ani představit natož obhájit koncepci vedení školy na dalších šest let, na které ji stávající koaliční zastupitelé ponechali ve funkci. Paní ředitelka se totiž bude zodpovídat pouze České školní inspekci, která bude kontrolovat plnění četných doporučení vzešlých z negativních zjištění během inspekce proběhlé na podzim roku 2022. Zřizovateli, tedy obci, se zodpovídat nemusí.

Z hlediska právního je tento postup legitimní. Ale jaká je motivace ředitele školy vést a zlepšovat její fungování a hledat nové cesty? Jak zkvalitnit vzdělávání, když si je vědom toho, že jeho odvolatelnost spočívá zase a opět v rukou sebe sama? Výsledek případného hlasování ohledně výběrového řízení byl předvídatelný vzhledem k uskupení sil koalice a opozice. Tím, že se zmiňovaní koaliční zastupitelé nezúčastnili vůbec, udělali z hlasování ještě větší frašku, což bylo nedůstojné hlavně vůči podporovatelům paní ředitelky, kteří se na zastupitelstvo dostavili osobně v hojném počtu.

Závěrem chci zdůraznit, že si vážíme všech vašich příspěvků na sociálních sítích a především podnětů vzešlých ze setkání občanů se zastupiteli, z tzv. “Ambulacních hodin”, které nám umožňují lépe se poznávat a podebatovat.

Těšíme na další setkávání, pro dnešek zdraví a veselé Velikonoce přeje,

Mgr. Hana Bednářová
zastupitel obce

Demokracie je diskuse

Více než dvě třetiny obcí v ČR vydávají obecní zpravodaj a ve více než 90% jsou zpravodaje distribuovány zdarma obyvatelům do poštovních schránek. Obecní tisk je mezi médii jedinečný, dostává se do rukou velkého počtu místních lidí. Pro obyvatele je text zdrojem informací o místním dění, o připravovaných projektech a aktivitách, informuje občany mimo jiné o hospodaření v obci i o práci zaměstnanců obce, obecní rady a zastupitelů.

Obecní noviny mají, podle tiskového zákona, poskytovat objektivní a vyvážené informace. Mají pomáhat občanům orientovat se v místní problematice a integrovat komunitu. Financuje je obec z obecního rozpočtu. Obvyklý náklad malínského čtvrtletníku byl 1350 výtisků, cena jednoho kusu novin vycházela asi 30 Kč. Noviny byly vždy doručeny do vašich schránek.

Od března 2024 tomu bude jinak. Proč? Protože naše noviny nemají odpovědného redaktora, je za ně zodpovědná obec v čele s panem starostou Mgr. Štenclem. Na minulém zasedání zastupitelstva jsem navrhla bod k projednání této

záležitosti. Nebyl schválen. Proto jsem se písemně zeptala pana starosty:

1. Kdo a proč rozhodl o snížení nákladu Malínských novin?
2. Kdo a proč zrušil roznos novin do domácností?

Písemná odpověď pana starosty: “Náklad novin v tomto roce bude 600 ks na jedno vydání. Počet se může změnit dle zájmu občanů o tištěné vydání. Jedná se o zkoušku jiného způsobu, jak dostat noviny mezi naše občany, a to i s odkazem na rostoucí počet občanů, kteří čtou informace na internetových stránkách obce či na FB stránkách obce. K tomuto kroku bylo přistoupeno po dohodě s tiskárnou, která obci tiskne noviny a kalendář.”

Poznámka autora: Chápete z této citace, že ke snížení nákladu tištěných novin došlo na doporučení tiskárny? Na to, kdo a proč rozhodl zrušit roznos novin do domácností, pan starosta neodpověděl.

3. Pokud jde o snížení nákladů na tisk, ptám se, zda jste zvažovali jiné možnosti úspory?

Odpověď pana starosty: “V daném případě se ani tak nejedná o šetření finančních prostředků (byť samozřejmě k určité úspoře v řádech desítek tisíc korun dojde), jako spíš o snahu reagovat na současný trend ve společnosti...”

Poznámka autora: Podle odpovědi pana starosty šetření financí není prioritou. Proč je v novinách 4/23, v článku Přechod na elektronickou verzi novin, v první větě pod otázkou “Proč to děláme?” napsáno “Tímto krokem zásadně snižujeme náklady na tisk. Ušetřené peníze tak využijeme na podporu stávajících či nových aktivit...” ?

Podle mého názoru není rozhodnutí o omezení nákladu a zrušení donášky občanům v souladu se zásadami demokracie a transparentního rozhodování o obecních záležitostech. Nebyl proveden průzkum mezi obyvateli, kterým tato služba patří. Není známo, kdo by si přál mít noviny ve schránce a kdo preferuje číst zprávy v elektronické podobě. Přechod na částečnou nebo výlučnou elektronickou podobu novin nevidím jako problém, ale současný způsob provedení si dovoluji ostře kritizovat.

MUDr. Mgr. Veronika Solařová

Malínská pravda

Malínská pravda má velmi krátké nohy a tak většinou nikam nedojde. Tak ji posadíme na kolo a necháme ji projet se po malínské cyklostezce směrem do Hrabšína a uvidíme.

Probíhající projekční práce se nám aktuálně dostaly do časové tísně. Oslovený projektant má kulaté razítko, po jehož otisknutí do projektu úřady bezpodmínečně touží, avšak obec jako zadavatel projekčních prací nemá nikoho, kdo by se v požadavcích na dopravní stavby, zejména cyklostezky, vyznal a nasměroval by projektanta nejkratší cestou rovnou do požadovaného cíle. Pokud obec takového člověka nemá, tak vzniká problém, protože zájmy projektanta a zájmy obce mohou být protichůdné. Například: obec chce co nejvíc projekčních prací za co nejméně peněz, projektant chce opak.

Výběr vhodného řešení vedení trasy cyklostezky je zásadní. Možností je mnoho. Určitě by se dalo najít technické řešení a zachovat pěkný ráz krajiny např. vedení trasy po nízké lávce těsně nad zemí. Ale při dlouhodobé uzavřenosti obce od okolního světa na podobné návrhy nejsou síly. A tak se stalo, že se zrodil projekt, který nezíská souhlasné vyjádření účastníka řízení k povolení kácení stromů stojících mimo les. Je v zájmu všech, i osloveného účastníka řízení, cyklostezku vybudovat. O tom není pochyb.

Uvidíme tedy, která obec na kterou bude čekat v případě budování cyklostezky. Malín nebo Hrabšíns? V příkladu cyklostezky na Třemešek a Dolní Studénky musím, bohužel, konstatovat, že Malín těžce zaostává. V podstatě ani neodstartoval z bloků.

Ing. Michal Korytář

Mít jiný názor k demokracii patří

V posledním vydání Malínských novin z roku 2023 starosta obce Mgr. Štencel sdělil občanům, že ho mrzí, že někteří zvolení zastupitelé neustále kritizují prakticky všechny kroky vedení obce.

Dále nám někteří koaliční zastupitelé vytýkají, že jen házíme klacky pod nohy a s ničím nepřijdeme. Konkrétní připomínku nikdo nikdy nevyslovil ani nepsal, není se tedy konkrétně k čemu vyjádřit. Zřejmě se však jedná o to, že na správu obce a obecního majetku máme jiný názor, zcela odlišný od názoru koaličních zastupitelů, a veřejně ho prezentujeme. Tomu se však říká demokracie. Využíváme našeho práva, vznášíme dotazy a diskutujeme, ať už se to ostatním líbí nebo ne.

Navrhovali jsme starostovi obce i koalici mnohokrát, že bychom měli vyzvat občany k diskusi nad tématy týkajícími se obecních záležitostí, například nad prodejem obecního majetku nebo koncepcí odpadového hospodářství, ale tyto návrhy se u koalice nesetkaly s pochopením. Navrhovali jsme také zřízení dozorčí rady v obecní provozní společnosti. Žádný z našich mnoha návrhů přes koalici neprošel a to těsnou většinou jednoho koaličního hlasu. Vážně jsme to my, kdo hází klacky pod nohy, jak to slýcháváme? Nebo se jen naše názory nelíbí některým obyvatelům Nového Malína?

Neshody k demokracii patří a mohou být i plodné. Úkolem opozice není souhlasit ve všem s vládnoucí koalici, ale představovat alternativní řešení - a o to se také snažíme. Dokud alespoň částečně nenalezneme se stávající koalici v některých tématech shodu, budeme se stále dostávat do názorových konfliktů, protože názory na vedení a směřování obce máme prostě jiné.

Ing. Petr Kuba
zastupitel obce

Náhled zastupitele

V říjnu 2024 uplynou dva roky od voleb, kde občané rozhodli o tom, kteří zastupitelé budou naši obec spravovat pro další čtyři roky.

Jsme tedy téměř v poločase a je možno vyhodnotit práci nejvyššího orgánu obce z pohledu jednoho z patnácti zastupitelů.

Nemám z toho dobrý pocit. Jediným pozitivem je, že se obvykle jednou za kvartál sejdeme, dostaneme vodu s citrónem a dozvíme se informace, které jsme před zasedáním nevěděli. Většina

bodů se prohlašuje poměrem 8:7. Jen pro zajímavost, prohlašuje se vše, co navrhně pan starosta. Na jiné názory nebo podněty se ohled nebere.

Jednání jsou vedena v duchu „one man show“. Je to tak vzdálené skutečné zastupitelské samosprávě, kde je výsledek dán vzájemnou diskuzí nad konkrétním problémem a přijme se rozhodnutí, které se co nejvíce přibližuje zajištění skutečných potřeb občanů obce.

Pozvánky s programem jsou zveřejněné v poslední den zákonné lhůty. Je to náhoda nebo záměr? My, zastupitelé, dostáváme podklady k projednávaným bodům pozdě nebo vůbec ne. To znemožňuje zodpovědnou přípravu. Při jednáních se nám opakovaně nedostává odpovědi na položené otázky. Pokud nějaké návrhy za Perspektivu pro Nový Malín, a nebylo jich málo, předložíme, jsou ze strany trojkoalice obvykle odmítnuty. Paradoxem je, že jsou odmítány body, které jsou ve veřejném zájmu, jako například oprava silnic v uličkách nebo naklánějící se sloupy u cyklostezky.

Na obci nefunguje jediná odborná komise. Podle slov pana starosty to je prý „zbytečné zdržování“. Nefunguje jediný výbor zastupitelstva. Formálně jsou dva ze zákona ustanoveny, ale reálný výkon nepředvádí.

Osobně je mi tento způsob vedení obce z hloubi duše protivný a připomíná mi silně dobu vlády jedné strany. Vlády, které jsme se s radostí v roce 1989 zbavili. Všechno je tajné a důvěrné, veřejné prostředky v řádech milionů létají vlevo a vpravo, hlavně se o nic nemáme starat a prý to tak zůstane. Přesto jsem optimista, po každé noci přijde den, po zimě přijde jaro. Na tu dobu se upřímně těším.

Přeji Vám krásné jarní dny.

Ing. Miroslav Vinkler
zastupitel obce

Příspěvky v této rubrice vyjadřují pouze názor jejich autora.

Nejde o oficiální informace vydavatele Malínských novin.

Rozhovor s Miroslavou Müllerovou, vedoucí Osobní asistence Diakonie Sobotín

Ahoj Mirko, letos v lednu jste zahájily v Osobní asistenci už šestý rok poskytování služby. Tři bílá vozidla s modrým znakem Diakonie je možné potkat na cestách za klienty od Bratrušova, přes Šumperk, Nový Malín a Hraběšice, Víkyně, Rapotín, Petrov nad Desnou, Sobotín, Vernířovice, Maršíkov, Velké Losiny, Bukovice, Loučnou nad Desnou a Rejhotice až do Kout nad Desnou. Lidé obecně nemají až tak velké povědomí o tom, s čím jim vaše terénní sociální služba může pomoci a za jakých podmínek. Teď máme příležitost to trochu objasnit.

Kde všude pomáháte, jsem zmiňovala už v úvodu. Ale přesto, dá se říct, ve kterých obcích využívají obyvatelé vaše služby nejčastěji?

Na tuto otázku neexistuje jednoznačná odpověď, neboť v průběhu času se klientela mění. Můžu říct, kam nejčastěji jezdíme za klienty v současné době. A to je do Šumperka, Velkých Losin, Rapotína, Víkyně, Sobotína a Loučné nad Desnou. Je třeba zdůraznit, že služba může přijet na každou adresu v obci, byť by byla sebeodlehlejší, a to denně od šesti ráno do osmi do večera, každý den, včetně víkendů a svátků.

Kdo se může stát klientem vaší služby?

Na základě uzavřené smlouvy pomáhá naše služba dospělým lidem, nejčastěji seniorům. Klienty jsou lidé, kteří žijí sami ve své domácnosti a z různých důvodů už zcela nezvládají péči o sebe sama, o domácnost, netroufají si sami k lékaři nebo na úřady, nebo prostě jen na procházku. A pak jsou to lidé, o které pečují jiný člen jejich rodiny, ale ten potřebuje zastoupit, aby sám mohl chodit do práce, něco si zařídit, anebo aby si prostě mohl odpočinout.

S čím vším můžete svým klientům pomoci?

Klíčové slovo je pomoc. Osobní asistence nedělá věci za klienta, ale s klientem. Určitě pomáháme klientům s osobní hygienou, klidně jim vyfoukáme vlasy, pomáháme s běžným denním úklidem i s vařením a pečením, obstaráme drobný nákup, pomůžeme se zaléváním květin, doprovázíme k lékaři a na úřady, doprovázíme do kostela, na procházky a na společenské nebo kulturní akce, děláme

společnost doma nebo třeba v kavárně, luštíme spolu křížovky a hrajeme stolní hry, povídáme si. Doprovázíme klienty na větší nákupy a nezářka pomáháme s výběrem kosmetiky, oblečení nebo dárků.

S čím naopak nepomáháte?

Nejsme uklízející agentura, takže generální úklid, mytí oken nebo vyklizení od nás určitě nečekejte. Jsme ale schopni klientovi pomoci tyto služby sjednat.

Zájemce o službu i klienty určitě zajímá, kolik za poskytování osobní asistence zaplatí?

Výše úhrady je podle zákona 155 Kč na hodinu, při péči, která nepřesáhne celkem 80 hodin za měsíc. Jakmile je tento rozsah překročen, úhrada se snižuje na 135 Kč na hodinu. Naše služba účtuje skutečně odebranou péči po minutách, nezaokrouhluje na půlhodiny nebo čtvrt hodiny nahoru. Cestu za klientem ani od klienta neúčtujeme, ani jako čas, ani jako kilometry. Jiná situace však nastane, pokud si klient přeje jet někam s asistentkou. V tom případě účtujeme ujeté kilometry v sazbě 15 Kč/km a čas strávený s klientem jako doprovod.

Lidé se mě na jednání vždy ptají, jestli si budou moci naši péči dovolit. Například u sjednané péče v rozsahu 5 dnů v týdnu, každý den 1 hod., by byla měsíční úhrada cca 3 tisíce Kč. Obvyklá měsíční úhrada klientů za námi poskytované služby se pohybuje od jednoho do tří tisíc Kč.

Dále je třeba zmínit, že na péči o člověka se může podílet více poskytovatelů

sociálních služeb. Tedy klidně Diakonie, Charita i Pontis. S každým poskytovatelem je třeba uzavřít smlouvu. Odebraná péče od všech poskytovatelů se počítá, a pokud přesáhne 80 hodin za měsíc, má klient nárok na nižší hodinovou sazbu 135 Kč.

Může se stát, že se stav klienta dlouhodobě zhorší a potřebuje vyšší míru péče. Jaké máte v takovém případě možnosti?

V lepším případě můžeme nabídnout zvýšený rozsah péče. V případě, že vyhodnotíme, že klient potřebuje celodenní péči, doporučujeme neprodleně podat žádost o poskytování pobytové služby. S vyplněním žádosti klientovi nebo rodině pomohu, stejně tak s vyplněním žádosti o příspěvek na péči, nebo jeho zvýšení, a o jiné sociální dávky.

Mirko, opravdu asistentky klientovi nenachystají ani nepodávají léky?

Odpověď je jednoduchá, asistentky nejsou zdravotničtí pracovníci, proto chytání ani podávání léků není v jejich kompetenci. Můžeme však klientovi připomenout, aby si léky vzal a přichystat vodu na zapití.

S jakou časovou rezervou je třeba odřeknout nasmlouvanou péči? A může se někdy stát, že pečovatelka se zpozdí, nebo nepřijede za klientem vůbec?

Na první otázku odpovídám, že v ideálním případě to jsou 2 dny. Pak jsme schopny změnit plány péče a například vyjít vstříc ostatním klientům.

Na druhou otázku odpovídám, že nastavujeme plány tak, abychom počítaly i s dojezdovou dobou a klienti o nasmlouvanou péči nepřicházeli. V případě nepředvídatelných událostí se může výjimečně stát, že se asistentka zpozdí třeba o 10 minut. Klientovi každopádně započítáme skutečně odebraný čas péče.

Moje poslední otázka se týká toho, že jedním z faktorů, který umožní člověku zůstat co nejdéle doma, je minimum bariér v bytě. Dáváte klientům k tomu nějaká doporučení?

Prioritou je z našeho pohledu bezpečí klienta, ať se to týká pohybu po bytě, tak i pobytu v lůžku nebo sezení. Takže ano, doporučení k odstranění zbytečných a nebezpečných bariér dáváme. A také doporučujeme vhodné kompenzační pomůcky. Za mě je úplně zásadním vybavením domácnosti člověka s pohybovými obtížemi polohovací lůžko. Tady radím lidem, aby s jeho pořízením neváhali. Velmi užitečné jsou taky sedačky na vanu a pak samozřejmě různá chodítka, vozíky. Volba pomůcek se vždy odvíjí od konkrétních potřeb člověka a dají se zapůjčit.

Děkuji ti, Mirko, že ses s námi podělila o zajímavé informace.

Rádo se stalo. Chtěla bych ještě poděkovat klientům a jejich rodinným příslušníkům za důvěru a přízeň, kterou týmu osobní asistence projevují. Věřte, že pro nás je radost pomáhat ☺

V Petrově nad Desnou, 18. ledna 2024

ptala se Jana Dvořáčková z oddělení komunikace Diakonie Sobotín

Evidence obyvatel za rok 2023

Obec	Stav k 31. 12. 2022	Počet přistěhovaných	Počet odstěhovaných	Počet narozených	Počet zemřelých	Stav k 31. 12. 2023	Přírůstky
Nový Malín	3459	80	70	26	18	3477	18
Mladoňov	209	1	7	1	0	204	-5
Celkem	3668	81	77	27	18	3681	13

V roce 2023 se narodilo 27 dětí – 16 děvčátek a 11 chlapců.

V roce 2023 zemřelo 18 lidí – 10 žen a 8 mužů:

Miloš Mikula – 68 let,
Dušan Bauer – 63 let,
Jiřina Ospálková – 87 let,
Marie Stuchlá – 75 let,
Jiří Bartošík – 73 let,
Jan Diblík – 80 let,
Zbyněk Habrnal – 65 let,
Martina Hilpertová – 36 let,
Marie Brendecká – 85 let,
Marcela Liptáková – 68 let,
Kateřina Kadlecová – 38 let,
Marie Bendová – 88 let,
Antonín Flanderka – 75 let,
Martin Wiche – 17 let,
Lucie Verebely – 42 let,
Václav Šaj – 66 let,
Věra Vychodilová – 72 let,
Jiřina Bartošíková – 72 let.

Obyvatelé obce Nový Malín a Mladoňov k 31. 12. 2023

Celkem obyvatel	3681
Muži	1425
Ženy	1428
Děti (15-18 let)	172
z toho chlapci	94
z toho dívky	78
Děti (do 15 let)	656
z toho chlapci	345
z toho dívky	311
Děti (6 a 7 let)	98
Děti (do 3 let)	134
průměrný věk obyvatel	39,57
nejstarší občané	93 let muž, 99 let žena
počet občanů 90 +	4 muži, 14 žen

r. 2023	Nový Malín	Plechy	Mladoňov	Celkem
Počet kolaudací	10	-	-	10
Počet domů	970	69	86	1125
Počet rekr. objektů	52	0	19	71

Jana Vohralíková, referentka OÚ

Vítání občánků.

Devět nových občánků naší obce jsme spolu s panem starostou Mgr. Markem Štenclem přivítali v sobotu 25.11.2023 v zasedací místnosti obecního úřadu. Tentokrát měly výraznou převahu holčičky, kterých bylo osm. Po delší době jsme přivítali i dvojčátka – Bereniku a Dominiku Jurkovy.

Starosta ve svém projevu popřál dětem hlavně zdraví a milující rodinu. Rodičům pak hodně trpělivosti a radosti z potomků.

O kulturní program se postaraly děti ze ZŠ v Novém Malíně, pod vedením paní učitelky Mgr. Lucie Chudé. Svými písničkami, básničkami a hrou na hudební nástroje vykouzlily úsměv na rtech všech přítomných.

Poté se rodiče podepsali do kroniky, převzali květinu, finanční příspěvek a kufřík říkanek, který obsahuje čtyři leporela pro nejmenší.

O zdokumentování slavnosti se opět postaral fotograf pan Libor Haša.

Všem rodinám přejeme touto cestou ještě jednou hodně štěstí, zdraví, vzájemné lásky a rodinné pohody.

Jana Vohralíková

Zleva: Zuzana Knappová (flétna), Nela Straková (housle), Helena Schupplerová, Nika Kozáková, Lenka Dufková, Emma Vik (kytara) a Tereza Szostková (klávesy).

Dolní zleva: Michal Pavel Dvořák, Berenika a Dominika Jurkovy, Karolína Křížková, Natálie Kochwasser, Veronika Bačovská
Horní zleva: Justýna Anna Zajícová, Karolína Vykoukalová, Adriana Kaniová

DOLNÍ ŠKOLKA

Broučci

V měsíci prosinci jsme připravili pro rodiče Vánoční tvořivé odpoledne s vystoupením našich dětí v úvodu. Děti recitovaly básničky, které se naučily od měsíce září. Poté následovalo společné tvoření zvonečků, pomerančových závesů, a malování slaného těsta. To nejdůležitější však bylo vytvoření vánoční atmosféry a vzájemnosti.

Ve třídě Broučků již děti získaly od začátku školního roku mnohé dovednosti, návyky v sebeobsluze, naučily se každodenně zapojovat do činností a her ve skupině dětí. V této nejmladší věkové skupině jsme se zaměřili na socializaci dětí, vytvoření schopnosti tolerance a spolupráce navzájem.

Většina dětí se významně posunula v celkové vývoji.

Zimní počasí se sněhem trvalo jen krátce, ale i přesto si na školní zahradě děti užily bobování a her ve sněhu.

V lednu jsme začali cvičit se Sokolem. Tato aktivita je motivována zvířátky, za splnění úkolů děti získaly do deníčků nálepky. Cvičení pokračuje do dalších měsíců.

Jinou zajímavou a poutavou aktivitou v naší třídě je Deník Bobíka. Děti po vylosování si odnášejí plyšáka – kluka domů a prožívají s ním celý víkend. Zážitky rodiče zapisují do deníku a doplňují fotografiemi.

Tematický týden „Tělo, naše smysly“ děti zaujal názorností, pohybovými hrami a zejména hrou s kouzelnou krabicí plnou věcí poznávaných hmatem a sluchem.

V naší třídě jsme pokračovali v zařazování prvků z programu Začít spolu. Děti se věnovaly skupinově i individuálně činnostem v kruzích v prostoru herny. Rozvíjeli jsme jejich samostatnost, vedli k vlastním volným aktivitám.

V únoru navštívil naší MŠ rodinný cirkus, ve kterém nechyběla ani zvířátka. Artistické a kouzelnické výkony nadchly všechny děti.

Ivana Majerová
učitelka

Berušky

Ve třídě u Berušek si děti vybírají každý den z nabízených činností v centrech aktivit. V tématu Masopust jsme vyráběli různé výrobky. Například v centru Šikovných prstíků jsme stavěli z vršků barevný koláč. V Divadle děti hrály dětem pohádku O Koblížkovi. V Ateliéru nalepovali klaunovi barevná kolečka, aby byl veselý a smál se. A v centru Škola děti tužkou spojovaly balonek, aby neuletěl.

Celé téma se zakončilo karnevalem, kdy děti přišly oblečené v kostýmu, ať už za princeznu Elzy, Spidermana, Popeláře nebo Piráta. Všichni si to skvěle užili.

Alena Ramešová

Povinná předškolní docházka nabízí možnost všestranného rozvoje a dětem tak pomáhá zvládnout změnu po nástupu do základní školy.

Při všech činnostech jsou děti vedeny k samostatnosti, učí se spolupracovat, řešit problémy, respektovat druhé, začlenit se do skupiny, splnit zadaný úkol, požádat o pomoc a zvládat své emoce.

A jak to všechno děláme? Ve dvoutýdenních blocích na zvolené téma (Podzim, Vánoce, pohádky, Karneval, Jaro, doprava) z života dětí a světa kolem nich vše procvičujeme. Povídáme si, hrajeme divadlo, čteme příběhy, hrajeme hry, stříháme, lepíme, malujeme, stavíme z kostek, vaříme a hlavně se "učíme žít spolu".

Mimo pravidelných denních činností se děti zúčastnily plaveckého výcviku

v Aquacentru Šumperk, dvou lekcí keramiky, výletu vlakem. Třikrát navštívily knihárnu a Masopust v ÚEV Mladoňov, přijaly návštěvu Mikuláše a zúčastnily se i společného Adventního vystoupení v Sokolovně.

Jarmila Mazlová, Pavla Pospíšilová

Motýlci

Většina dětí ve třídě jsou předškoláci, děti ve věku 6 let, které se chystají k zápisu do 1. třídy.

Celý náš rok se odvíjí od tohoto významného mezníku, kterým přechod z mateřské školy do základní určitě je.

HORNÍ ŠKOLKA

Štěňátka

1

ŠTĚNÁTKA V ZIMĚ

- 1.+ 2. Zimní radovánky - Když napadne sníh, umíme si ho pořádně užít.
- 3.+ 4. Téma Lidské tělo - Kluci a holky si z kostek a vršků vytvořili dva nové kamarády.
5. Dramatizace pohádky O budoucí budce - Hráť divadlo děti opravdu baví.
6. Štěňátka a jejich karnevalová proměna.
7. Hry a zábava - Takto rádi řádíme :)
8. Keramika - Takto zase tvoříme. :-)

2

4

5

6

3

7

8

Koťátka

- 1., 2. Angličtina – některé děti se hravou formou seznamují s prvními anglickými slovíčky.
- 3., 4. Keramika – tvoření z hlíny mají děti moc rády a těší se, co nového zase vytvoří.
- 5., 6. Eko program – Zimní spáči – formou krátkého povídání, pohybových her, písniček a výtvarného zpracování se děti učily vnímat přírodu jako součást našeho života a proč je třeba pečovat o zvířata především v zimě.
- 7., 8. Karneval plný písniček, soutěží a tance jsme si pořádně užili.

Medvídci

1. + 2. V období od 19.2.2024 do 23.2.2024 proběhl lyžařský kurz, kterého se zúčastnily děti z naší mateřské školy. Dětem se kurz líbil a byl zakončen závody s vyhlášením vítězů.
3. Do naší mateřské školy přijel na návštěvu cirkus, který se dětem velice líbil. Děti se rády zapojovaly do různých aktivit a byly nadšenými diváky.
4. Děti se v rámci týdenních tématů dozvěděly spoustu zajímavých informací o lidském těle a vnitřních orgánech.
5. Ke karnevalu patří také kostýmy našich dětí, které byly krásné a pohádkové.
6. Zima byla sice krátká, ale za to nádherná a děti v naší mateřské škole si ji velice užily.
7. V zimním období potřebují ptáci naši pomoc při jejich obživě a děti si vyzkoušely vyrobit papírová krmítka, která se jim moc povedla.
8. V týdnu s názvem Zvířátka v zimě se děti hravou formou seznámily s některými zvířátky, která nespí zimním spánkem.

V malínské škole se vzděláváme, soutěžíme a chystáme zápis

Letos 4. 4. 2024 uspořádáme zápis pro budoucí prvňáčky na téma „Na statku“. Na chodbě už zahlédnete připravené kulisy, vymyšlí se úkoly a akcí žijí nejen vyučující, ale i žákyně a žáci, kteří chtějí připravit co nejpříjemnější prostředí pro malé předškoláky. Bližší informace jsou uveřejněny na webu školy.

Ale pojďme malinko rekapitulovat. V minulých novinách jsme zvali na náš adventní koncert, který se uskutečnil 10. prosince v příjemných prostorách malínské sokolovny. Opět bylo plno. Předvánoční atmosférou zněly koledy, básně a písně se zimní tematikou, účinkující zahráli na hudební nástroje, předvedli i malé taneční kreace a třešničkou na dortu pak bylo pěvecké vstoupení našich pedagožek.

Během Adventu si děti připomněly řadu tradičních zvyků a obyčejů jak ve škole, tak v ÚEV Mladoňov, devátáci uspořádali mikulášskou obchůzku pro 1. ročník, ve školní kuchyňce se peklo voňavé cukroví. Celý 1. stupeň si poslechl výchovný koncert plný zajímavých historických i cizokrajných hudebních nástrojů a žákyně a žáci z 2. stupně zase na vlastní kůži zažili třeba „házení střevícem“, pouštění lodiček a vyrábění vánočních přání. Těsně před svátky z úst dětí zazněly na schodišti budovy školy koledy a byla vyhodnocena nová soutěž „Poznej významné české osobnosti“.

V průběhu školního roku probíhala řada projektových dnů, kdy děti zpracovávaly samostatně, ve dvojicích či ve skupinách zadaný úkol na vybrané téma, na závěr práci různými způsoby představily a seznámily ostatní se svými prezentacemi, či výtvy. Zmiňme alespoň Hmyzí kamarády v 1. ročníku, Rytířský den a Dny s husity v 5. ročníku. K životu a tím i k výuce neodmyslitelně patří čtení. K rozvoji čtenářské gramotnosti přispívají návštěvy jak malínské knihárny, tak šumperské městské knihovny, jichž je naše škola častým návštěvníkem. Letos jsme nachystali i něco nového, ZŠ Lesnice nám zapůjčila svůj čtenářský kufřík - no spíš kufr plný lákavých knih a děti tak mají možnost vybrat si, na jaký žánr mají chuť. Čtou samostatně a pak si s ostatními o svých knihách povídají. Třeba něco zmíní i doma a čtou se svými rodiči a prarodiči :-).

Pobyty mimo budovu školy jsou vždy ozvláštněním vzdělávání. Devátáci se

vydali do Brna do VIDA science centra, kde měli možnost nahlédnout do složité problematiky v rámci semináře Radioaktivita kolem nás. Druháci strávili 3 dny v SEV Švagrov, kde byl pro ně přichystán program s názvem Království, kde se dobře žije, zaměřený především na ekologickou výchovu. Lektori námi oblíbeného ÚEV Mladoňov zase uspořádali velmi důležitou „stmelovačku“ pro pátáky a také se děti jejich prostřednictvím „vrátili do minulosti“. Zajímavým počinem z jejich dílny je i interaktivní beseda První pomoc, kterou měli již možnost absolvovat šestáci a osmáci.

V rámci preventivního programu školy se uskutečnily prospěšné a zajímavé besedy s odborníky pro 6. ročník (Klima třídy) a 7. ročník (Poruchy příjmu potravy).

V závěru podzimu i v zimě se také soutěžilo. Robotický den je pořádán ve spolupráci s šumperskou průmyslovkou - akce pro dvoučlenné týmy, jejichž úkolem bylo sestavit robotické vozítko a naprogramovat jej tak, aby projelo co nejpřesněji a v rychlém čase předem určenou trasu. Dva nejlepší postoupili do okresního kola, kde si změřili síly s dalšími zkušenými týmy. Hoši to skvěle zvládli a získali bronz.

Fenomenální úspěch zaznamenali naši šachisti. Přes okresní kolo se dostali na kraj, kde fantasticky zabojovali a získali neuvěřitelné 2. místo. Budeme tedy mít své žhavé želízko v ohni na Mistrovství České republiky školních týmů v šachu.

Proběhly olympiády v českém jazyce, biologii, zeměpise i v matematice. Leden patřil angličtině, kdy všichni sedmáci, osmáci a devátáci v rámci třídních kol testovali své znalosti gramatiky a schopnost porozumět neznámému poslechu. Ti nejlepší a také zájemci pak soupeřili v tom, kdo dokáže lépe „spíkovat“. Věřte, že porota i tentokrát měla velmi těžkou úlohu. Následná přednáška o Austrálii v angličtině pro celý 2. stupeň jen doložila nutnost vzdělávat se v tomto světovém jazyce. O významu dobré finanční gramotnosti asi nikdo nepochybuje. Nejstarší z 1. stupně a žáci 2. stupně si své znalosti vyzkoušeli formou online testu, kdy odpovídali na otázky jak teoretické tak praktické. Ti nejlepší vše zvládli s výsledkem 85% a více.

Sportovní vyžití tentokrát přinesly turnaje ve stolním tenise (soutěžily i dívky), futsalu, fotbalu, kurzy plavání a lyžařský

kurz pro 8. a 9. ročník, který se i přes letošní ne právě příznivé sněhové podmínky uskutečnil v Přemyslově.

Svůj velký den měli 31. ledna prvňáčci, protože poprvé vyzkoušeli jaké to je dostat vysvědčení. Aby mohli své získané vědomosti předvést i rodičům, paní učitelky s dětmi připravily tzv. ukázkovou hodinu, na kterou byli příbuzní pozváni.

Do školní družiny zavítalo divadlo Galimatyáš s představením Kam se poděla betlémská hvězda, samotné děti pak zahrály vánoční výjev o narození Ježíška starším malínským občanům a sklidily opravdu velký potlesk. Na konci Masopustu si zajely do Mladoňova a také si užily maškarní rej v tělocvičné škole.

Pokračovaly i výtvarné dílničky připravované našimi asistentkami a určené všem zájemcům z řad žákyň, žáků i příslušníků jejich rodin. Různorodými výtvarnými technikami se vyráběly svítilny, hrály se známé i neznámé stolní hry, z obalů od čajů přítomní tvořili koláže, kytky i hvězdičky.

Novinkou tohoto školního roku je akce Školní kuchyně vaří na přání, kterou iniciovaly také žákyně VI.A. Prostřednictvím elektronické ankety 165 dětí zvolilo 5 oblíbených jídel a pak v předvánočním týdnu strážníci vybírali to nejchutnější - koho překvapí, že zvítězil kuřecí řízeček?

V minulých novinách jsme naznačili, že se chystáme na oslavu, kdy si připomeneme 120 let od otevření hlavní budovy naší základní školy. Pokud ještě nemáte, poznačte si do svého kalendáře: pátek 21. června 2024 jste zváni na školní akademii a v sobotu 22. června budou dveře základní školy v Novém Malíně otevřeny pro ty z vás, kteří máte chuť vzpomínat, podívat se, jaké to je ve škole dnes, anebo se budete chtít něco nového dozvědět.

Tak na shledanou v červnu v naší škole.

Mgr. Jana Švábová
ředitelka ZŠ a MŠ Nový Malín

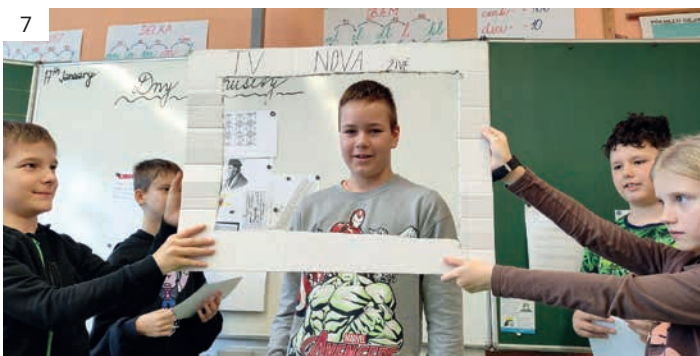
VÝZVA/PROSBA – SPOLEČNÉ FOTOGRAFIE 9. TŘÍD

Milé absolventky a absolventi, rádi bychom doplnili náš archiv třídních fotografií žákyň a žáků 9. ročníků ZŠ Nový Malín.

Pokud takovou fotografii máte a byli byste ochotni ji zapůjčit k oskenování, napište, prosím, na školní e-mail skola@zsmalin.cz.

Moc děkujeme.

Jana Švábová

příspěvková organizace, Nový Malín 274, 788 03 Nový Malín

Vážení rodiče/zákonní zástupci,

zápis dětí do 1. ročníku

povinné školní docházky proběhne v prostorách

základní školy v Novém Malíně dne **4. dubna 2024**

v době od 7:30 do 16:30.

(týká se dětí narozených v době od 1. září 2017 do 31. srpna 2018
a dětí s odloženou školní docházkou)

Veškeré podrobné informace naleznete na webových stránkách školy www.zsmalin.cz v rubrice

Základní škola/Úřední deska/Dokumenty/Zápis do ZŠ na školní rok 2024/2025.

Těšíme se na Vás i Vaše děti 😊

Mgr. Jana Švábová
ředitelka ZŠ a MŠ Nový Malín, příspěvková organizace

BANKOVNÍ SPOJENÍ
KB 86-7470890257/0100

IČO
73184837

TELEFON
588881450

E-MAIL
skola@zsmalin.cz

INTERNET
www.zsmalin.cz

1. Biologická olympiáda
2. Hravá dílnička
3. Děti s divadlem Galimatyáš
4. Lyžařský kurz v Přemyslově
5. Děti s hmyzími kamarády
6. Mikulášská obchůzka
7. Dny s husity
8. Druháčci ve škole v přírodě
9. Robotický den
10. Stolní tenistky
11. Šachové klání
12. Soutěž ve finanční gramotnosti
13. Vánoční zvyky

Alois Pospíšil

*13. 9. 1964

Heřman Murín

*15. 9. 1995

Opravují a prodávají hudební nástroje ve své prodejně HUDEBNINY v Novém Malíně.

Sedíme tady dnes spolu ve vaší krásné prodejně Hudebnin. Jak to všechno začalo?

A: Roku 1994 jsem si vyřídil živnostenskou oprávnění a začal opravovat nástroje doma v jednom malém pokojíku. Měl jsem hlavní zaměstnání, živnost byla mým koníčkem a současně příjvým pro naši rodinu.

H: Já jsem v roce 2011 začal hrát v kapele s Lojzovým synem Lojzou a měl jsem možnost pomáhat s opravami jako brigádník. V roce 2018 se Lojza rozhodl jít do toho naplno, skončil v zaměstnání a otevřel prodejnu s opravou. Po krátké době jsem ho následoval a stali se z nás kolegové.

A: Další velký impuls bylo využití domu. V roce 2015 jsme s manželkou koupili druhou část domu se zahradou a skleníkem. Uvažovali jsme, jak využít přízemí, a tehdy nás napadly Hudebniny. Nová lomená výloha prodejny je replika původní výlohy Baťovy pobočky, která byla umístěna kdysi v období první republiky v druhé části domu. V prostorách prodejny, kde teď sedíme, byla zděná stodola s hliněnou podlahou a slámou na patře.

Jak jste se naučili opravovat nástroje?

H: Nejvíce jsem získal ze zkušeností, když jsem pomáhal Lojzovi, ale mám i vystudovaný obor Stavba hudebních nástrojů v Krnově.

A: Můj úplný začátek a spouštěč byl, když jsem si sám opravoval svoji kytaru. Byl to pokus - omyl, používal jsem nevhodná lepidla, šroubky, a nedrželo to. Dodnes na tyto pokusy vzpomínám...

Při opravě nástrojů vyměňujete často poškozené díly za nové? Pracujete tedy se dřevem?

A: Ano, ale naše spotřeba dřeva je minimální. Snažíme se zachránit na nástroji původní části. Výjimečně doplňujeme nebo vyměňujeme.

H: Při výměně používáme materiály ze starých nástrojů, které jsou už neopravitelné, nebo například i rezonanční dřevo ze staré desky pianina.

Zkusili jste někdy postavit celý nástroj?

H: Ano, v rámci studia, vyrobil jsem si kytaru a ukulele.

A: Já jsem nikdy nestavěl nový nástroj, ale provádím rekonstrukce nástrojů. V současnosti mám rozpracovaný velmi starý kontrabas, je rozložený na „prvočásti“.

Máte krásnou, zajímavou sbírku nástrojů? Jak s tou to začalo?

A: Občas nám někdo nástroj věnuje, občas něco zajímavého koupíme. Nástrojů nám přibýlo po reportáži v Toulavé kameře (publicistický pořad ČT1). Měl velký ohlas, diváci nám volali a někteří nám nástroje i darovali. To, co je ke shlednutí v našem minimuzeu, je jen zlomek. Spoustu dalších nástrojů máme uložených v jiných prostorách. Náš tajný sen je větší, samostatné, malínské Muzeum hudebních nástrojů.

Ve sbírce si nejvíce ceníme nástrojů s příběhem. Například housle vyrobené za 1. světové války vojákem z 91. regimentu Rakousko-uherské armády, popsaný „V zákopech ruských před Dubnem (město mezi Kyjevem a Lvovem) 4/2 1915.“

H: Housle jsou vyrobené z bedniček od munice. A v tomto regimentu sloužil i spisovatel Jaroslav Hašek.

A: Tady v rohu je ke shlednutí kytara, která byla na cestě kolem světa s paní zubařkou a cestovatelkou Antonií Nebeskou.

H: Červená lubová kytara Jolana Rubín pochází z kriminálu z Mírova, byla vyřazena z evidence.

Máte ve sbírce i nějaké zvláštnosti?

A: Věnujeme se i opravám netradičních nástrojů, samostatná kapitola jsou tamburašské nástroje. Do našich končin se dostaly v dobách Rakouska-Uherska. Rekruti tehdy nastupovali na vojnu na delší dobu, minimálně na 3 roky. Někteří sloužili v Bosně, Makedonii a Černé Hoře. Vraceli se zpět s tradicemi z těchto oblastí, tedy i s tamburašskou muzikou.

Tamburašský orchestr je i podobný cimbalové muzice, ale je drnkací, tedy bez použití smyčce. Od nejmenších s názvem bizernice, prostřední velikost brače, a největší je berde podobné kontrabas.

A na jaké nástroje hrajete vy?

H: Oba dva hrajeme hlavně na kytaru, ale jelikož opravujeme spoustu nástrojů, tak se učíme na všechno možné.

Jaké nástroje vlastně opravujete?

H: Hlavně se věnujeme strunným a smyčcovým nástrojům. To je naše priorita.

Co byste o vaší práci řekli na závěr?

A: Naše heslo v naší branži je „Všechno lze opravit“. Děláme, co nás baví, co máme jako koníček, a zároveň nás to živí.

Rozhovor vedla
Dana Nimmerrichterová

Co nového v knihovně

Knihovna se ke konci roku 2023 přestěhovala zpět do budovy zdravotního střediska. Přestavbou získala větší prostory, rozšířila se o prostory, kde býval dětský lékař, takže by se dalo „od oka“ říct, že máme jednu tolik, 😊 a to je opravdu skvělé.

Knihovna je rozdělena do dvou částí: samotné knihovny a multifunkční místnosti. Tyto dvě místnosti jsou většinou otevřené a působí jako jeden velký prostor. Ovšem pokud je potřeba, jednoduchým krokem, pomocí posuvných dveří se místnosti oddělí, odhluční a mohou se konat akce, které jsou nezávislé na provozu knihovny. Prostory knihovny jsou klasicky rozděleny do oddělení dospělých a dětí. Multifunkční místnost nám potom nabízí malou kavárnu, automat s kávou, odpočinkový sektor a také krásný dětský koutek.

Nové prostory a návrat zpět do místa, které je pro občany dostupnější, hlavně tedy děti ze ZŠ to k nám mají kousek, nám zvýšilo návštěvnost a obnovil se život v knihovně.

Multifunkční prostor využíváme zatím pravidelně k setkání se na skvělé akci, kterou pořádá Pontis, a to Cestovatí do paměti s paní Ing. Pavlínou Vyskočilovou, která nás provází celým komunitním setkáním. Je to vždy opravdu příjemně strávený čas.

Další již pravidelná a čím dál oblíbenější akce je Kadeřnictví na kolečkách pro seniory. Pravidelně každý měsíc si čtyři učni a paní mistrová přivezou své kadeřnictví a zadarmo nebo za příspěvek na kávu pro učně Vás ostříhají dle libosti.

V únoru se začaly děti od 3 do 6 let scházet v knihovně a učí se anglicky. Kurz je plně obsazen a děti jsou moc šikovné, chodí zvesela, opravdu se toho už spoustu naučily a po každé hodině jim je odměnou společný čas v dětském koutku, který umí využít naplno.

Dostali jsme do knihovny 3D tiskárnu od Průši, určitě bychom ji rádi poskytli široké veřejnosti, nejlépe dětem, které nemají přístup k této technologii a rády by si ji „osahaly“ zblízka. Snad se nám podaří zajistit kurz, který nadšence provede možnostmi tisku na 3D tiskárně. Adepta na lektora již máme, zbývá dolažit detaily.

Spoustu věcí máme v plánu, některé jsou již naplánované, například tradiční akce Noc s Andersenem.

Naším společným přáním je najít osobu, která by vedla dopolední hraničko pro ty nejmenší. Není problém určit dopoledne, kdy se budou moci děti setkávat, ale myslíme si, pokud by byl celý čas někým veden, bylo to o mnoho efektivnější a děti by se těšily. Samozřejmě hledáme, ptáme se, informujeme, ale pokud o někom víte nebo právě Vy byste rád/a vedl/a takové setkávání dětí, ozvěte se nám, budeme rádi.

PROVOZNÍ DOBA
KNIHOVNA NOVÝ MALÍN
Nový Malín č.p.504, zdravotní středisko, vchod vedle Pošty

PO:	7:30	POLEDNÍ PŘESTÁVKA 12:00 - 12:30	18:00
ÚT:	13:00		15:30
ST:	7:30	POLEDNÍ PŘESTÁVKA 12:00 - 12:30	18:00
ČT:	13:00		15:30
PÁ:	7:30		12:00

Tel: 588881948
e-mail: knihovna@novymalin.cz

KNIHOVNICE
Bc. Miroslava Krausová & Andrea Vernerová

V neposlední řadě chystáme kreativní kurzy, cestopisné přednášky a další zpestření času v naší obci. A doufáme, že návštěvnost na akcích bude pomalu narůstat. My se budeme snažit dělat pěkné věci a Vás prosíme, přijďte, když Vás něco zaujme. Věřte, že Vaše účast je opravdu tou největší odměnou. A teď nemysleme jen akce v knihovně, ale všechny akce v obci. Za každou akci, přednáškou, kurzem je vždy spousta práce, času a nadšení, které nejsou přímo vidět, ale mají smysl jen tehdy, když Vy si tu chvíli najdete a přijdete.

Bc. Miroslava Krausová

AKCE 2. ČTVRTLETÍ V NOVÉM MALÍNĚ

- 28. 3. Velikonoční dílna (Sokolovna)
- 6. 4. Uklídneme Česko Nový Malín
- 7. 4. Divadelní představení (Sokolovna)
- 20. 4. Den Země (Mladoňov)
- 30. 4. Pálení čarodějnic (Sokolovna)
- 1. 6. Dětský den (Sokolovna)
- 7. 6. Noc kostelů (kostel Narození Panny Marie)
- 22. 6. Memoriál Bedřicha Nesrty a Gabriela Krobota (areál dřevoskladu)
- 22. 6. Fotbalové legendy (Hřiště TJ Sokol)
- 29. – 30. 6. III. Ročník Burgerfestu (Sokolovna)

Bylo u nás divadlo

V únoru k nám přijela parta nadšenců pro divadlo, ochotnický spolek Medlochodi. Zahráli nám báječnou komedii plnou vtipných příhod ze života, vycházejících ze soužití žen a mužů. Pomyslný soubor „Kdo za to může?“, jak se divadelní hra nazývala, rozhodovali sami diváci hlasováním. Vystoupení mělo velký úspěch a všichni se skvěle bavili. A my doufáme, že jsme se s tímto ochotnickým souborem neviděli naposledy.

Další divadelní představení, které naše Sokolovna přivítá, se odehraje v neděli 7. dubna. Přijede s ním ochotnické „Divadlo v sudu“ ze Sudkova. Hra na motivy románu Josefa Tomana Slované nebo se jmenuje Když ochutnáš medovinu.

České děti z Volyně

21. února jsme na sále Provozní Nový Malín přivítali manžele Lucukovy z organizace Post Bellum, která se zabývá zaznamenáváním a archivováním vzpomínek pamětníků. Představili nám dokument v rámci projektu Paměti národa České děti z Volyně, jehož je pan Vít Lucuk spoluautorem. Mezi diváky bylo mnoho potomků volyňských Čechů a i jedna pamětnice. Po krátkém představení jsme shlédli dokument a následovala debata k tématu. Děkujeme manželům Lucukovým za poutavé vyprávění a divákům za hojnou účast.

Dana Nimmerrichterová

Reportáž ze světa kultury

Jan Werich řekl: „Já myslím, že civilizace není dobrá, když je bez kultury. Člověk potřebuje ke štěstí a spokojenosti nejenom pohodlí tělesné, ale i duševní. Kultura a civilizace musí jít ruku v ruce.“

Stejného názoru jsou i naši přátelé a kolegové. Na sklonku roku 2022 nás napadlo, že uspořádáme několik akcí s cílem vylákat lidi a děti do společnosti a nastartovat kulturně-společenský život, který v době pandemie značně utrpěl. Jedním z „bláhových“ nápadů bylo uspořádat výstavu pro občany. O co srdečnější by bylo, kdyby si lidé mohli prohlédnout dílo místní sochařky paní Dagmar Koverdinské. Následovala společná schůzka a začalo plánování a domlouvání akce. Výstavní prostor pro takovou výstavu v naší obci není. To nás ovšem nezastavilo. Oslovili jsme ředitelku Vlastivědného muzea v Šumperku paní PhDr. Marii Gronychovou, které se tato myšlenka líbila a podpořila ji.

Od prvního nápadu k realizaci uběhl skoro rok. Domlouvání, plánování, práce mnoha lidí a den D se blížil. Nejvíce práce s přípravou měla paní Koverdinská společně s kurátorkou paní Mgr. Kristinou Lipenskou a paní Ing. Evou Valovou, grafičkou paní Stuchlou, fotografkou paní Kozákovou, aranžéry panem Drugdou a Šafářem. O konzervaci exponátů se postaral pan Lubina. O „neviditelnou“ práci při přípravách se zasloužili další zaměstnanci Vlastivědného muzea a občané Nového Malína.

Vernisáž se konala ve Výstavní síni 8. prosince 2023. Sešlo se přes 120 příznivců a přátel paní Dagmar Koverdinské. Ke sváteční chvíli přispělo hudební vystoupení malínské hudebnické rodiny Pospíšilů. Vůně impregnovaných soch se mísila s vůní plné náruče květin, které paní Koverdinská dostala. Sále zněly dialogy spokojených, usměvavých návštěvníků a organizátorů. Lidé se neuspořádaně proplétali mezi sebou a z výstavních podstavců a ze stěn tomu tiše přihlížely vystavené sochy.

Výstava potrvá do 17. března 2024. Již dnes můžeme říct, že návštěvnosti

patří mezi velmi úspěšné. Mnohokrát děkujeme paní Koverdinské a všem, bez jejichž pomoci by se realizace výstavy nikdy nemohla uskutečnit.

Veronika Solařová, Miroslav Vinkler

První vydání Malínských novin

Krátce po Sametové revoluci přišel pan Josef Rašner s návrhem vydávat obecní čtvrtletník. Se svými přáteli a dalšími nadšenými lidmi začali vymýšlet a psát aktuální a zajímavé místní zprávy. Jeho snahou bylo vést obecní svobodné a všem dostupné noviny, protože to je podle něj základem demokratické společnosti, kterou si většina obyvatel osvětleného světa, a samozřejmě i on, přeje. Díky nápadům, pílí a cílevědomého jednání mnoha lidí vyšlo první číslo demokratických Malínských novin na začátku roku 1991.

Pan Josef Rašner se narodil a stále bydlí v Novém Malíně. Pracoval v Šumperku, kam dlouhá léta dojížděl na kole. Kromě svého zaměstnání organizoval různé kulturní a společenské akce. Nesouhlasil s praktikami totalitního režimu. Byl aktivní v revolučním a porevolučním politickém životě. V Novém Malíně byl zvolen do zastupitelstva obce a byl dlouholetým vedoucím redakční rady Malínských novin. Jeho koníčkem byla a je literatura všeho druhu a fotografování.

Kdy a proč Vás napadlo vést místní noviny?

Po Sametové revoluci byla doba, kdy bylo možné žít svobodně a objektivní noviny ke svobodě a k demokracii patří. Inspiraci jsem našel v nedaleké obci, kde noviny již vycházely. Po revoluci byla před námi budoucnost, která umožňovala svobodu slova, kterou jsem v minulém režimu postrádal.

Dlouhá léta jste byl v redakční radě. Jak na toto období vzpomínáte?

V redakční radě jsem byl já a mnoho dalších schopných a ochotných lidí, kteří přinášeli myšlenky a psali články o dění v obci. Na tu práci vzpomínám rád. Na začátku paní ředitelka Marie Volfová dělala jazykovou úpravu. Pan Jaromír Vrba byl tiskař a grafik. Paní Dagmar Koverdinská začala psát o historii Frankštátu a Nového Malína, to jsou dodnes nejoblíbenější články. Pan doktor Čajka byl zaměřený na ekologii a zdraví. A já psal o sportu a tuto skupinu řídil. Po mně převzal "vedení" pan magistr Miroslav Podhajský. Z mladé generace musím vzpomenout na paní Mirku Krausovou.

Pravidelně jsme se scházeli. Potom byla, bohužel redakční rada zrušena, přesněji řečeno po volbách došlo k reorganizaci a ke změnám.

K čemu byla redakční rada novin dobrá?

Společně jsme vymýšleli obsah, snažili jsme se o pestrost článků, tak aby to lidi bavilo. Hledali jsme zajímavá témata.

Víte, co se píše v prvním článku v prvním čísle Malínských novin z roku 1991 a kdo je autorem?

No, to si pamatuji (úsměv na rtech). To jsem dělal rozhovor s panem starostou Divišem.

Co říkáte na to, že bude omezený náklad tištěných Malínských novin, a že se již nebudou roznášet do malínských domácností, ale lidé si je budou vyzvedávat?

Je to špatně. Víím, že si je budou moci lidé přečíst na internetu, ale na to si lidi v dnešním uspěchaném světě čas asi nenajdou. Vííte, že první roznos novin dělali studenti, středoškoláci?

Jsou obecní noviny důležité?

Podle mě jsou noviny základem demokracie, mají přinášet svobodné a objektivní informace o tom co se děje a o tom co se připravuje. Proto jsou důležité.

Dovolte, abych Vám veřejně poděkovala za Vaši dlouholetou práci pro obec. Děkuji za rozhovor.

Veronika Solařová

Noc Kostelů 2024

Kostel Narození Panny Marie v naší obci se opět otevře pro všechny zájemce v rámci Noci kostelů a to 7. června 2024. Z důvodu probíhající rekonstrukce kostela bude program upřesněn později.

Dana Nimmerrichterová

Pálení čarodějnic

TROCHA HISTORIE

Lidový zvyk pálení ohňů v předvečer prvního máje, dnes známé jako pálení čarodějnic, byl v minulosti v českých zemích označován také jako filipojakubská noc. Říkávalo se jí tak proto, že 1. května slavil svátek sv. Filip a Jakub. V liturgickém kalendáři si církev tímto svátkem připomínala den vysvěcení římské baziliky s ostatky apoštolů Filipa a Jakuba.

Čeněk Zíbrt (vlastním jménem Vincenc Jan Zíbrt, byl český kulturní historik, folklorista a etnograf, profesor Karlovy univerzity) ve své knize „Staročeské výroční obyčeje, pověry, slavnosti a zábavy prostonárodní pokud o nich vypravují písemné památky až po náš věk“ uvádí, že se nejedná o zvyk domácího původu. Domnívá se tak podle toho, že se o něm nezmiňují žádné ze staročeských pramenů. Usuzuje, že pálení čarodějnic je ovlivněno německým prostředím.

Je to však komplikovanější a badatelé se v názorech liší. Někteří vidí pálení čarodějnic jako zvyk, který přetrval z 19. století coby zábava dětí a dospívající mládeže, jiní uvádějí souvislost s tzv. Valpuržinou nocí či s druidskou slavností Beltane (Bealtine, fenomén Beltanských ohňů). Mnozí badatelé se však shodují na předkřesťanském původu pálení ohňů v předvečer prvního máje, uvádí souvislosti s kulturou starých Keltů a o zvyk vycházející ze starověkého pohanství.

Církev se v minulosti snažila tento zvyk potlačovat jako pověrečnou praktiku, později ve 20. století se o to snažila KSČ, která s oslavách viděla něco nebezpečného. Pálení čarodějnic neprobíhalo během 2. světové války, kdy bylo zakázáno zapalovat venkovní ohně.

ZVYKY PŘEDKŮ SPOJENÉ S PÁLENÍM ČARODĚJNIC

Jednalo se především o zapalování ohňů a hranic na návrších a kopcích, na rozcestích a pastvinách, po soumraku v předvečer prvního máje. Mladí lidé kolem nich tančili a přeskakovali žhnoucí oharky nebo skákali přes plameny. Někde bývalo zvykem na hranici upalovat loutku představující čarodějnici. K ohňům se vodila i hospodářská zvířata, aby zůstávala zdravá.

Dalším typickým zvykem bylo metání zapálených košťat do vzduchu a nošení jejich ohořelých částí domů pro ochranu. Kromě toho se v souvislosti s nadcházejícím prvním májem stavěla májka (pro jejich ochrannou moc), uklízelo hospodářství a chlévy a umísťovaly větvičky do oken za účelem ochrany.

PÁLENÍ ČARODĚJNIC V SOUČASNOSTI

Dříve zvyky a slavnosti pálení čarodějnic plnily funkci sociální, ochrannou či náboženskou. V současné době se jedná o zábavu a společenskou událost. Je to příležitost sejít se s přáteli, známými či sousedy a společně se pobavit.

A tuhle příležitost budeme v Novém Malíně mít V ÚTERÝ 30. DUBNA ODPOLEDNE A VEČER V AREÁLU SOKOLOVNY. Pro bližší informace sledujte facebookovou stránku knihovny Nový Malín @kniharnanovymalin nebo na stránky obce www.novymalin.cz/kalendar-akci či facebook @novymalin.

Ivona Štrbíková

PS.: Zájemcům o bližší informace o životě čarodějnic doporučujeme knihy pana Pratchetta: Čaroprávnost, Soudné sestry, Čarodějky na cestách, Dámy a pánové, Maškaráda a Carpe Jugulum.

PPS.: Pro kolegyně čarodějnice: Vyhláška o bezpečnosti létání na koštěti, abychom se na těch Petrových kamnech letos i za rok zase ve zdraví sešly.

Zdroje: Wikipedie, www.cs.wikipedia.org, MIKSCHEOVÁ, Kristýna. Současná podoba pálení čarodějnic: vynalezená tradice? Brno, 2014. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav evropské etnologie.

Slunovrat a malínská Mohyla

Letní slunovrat, chvíle kdy je nejdelší den a nejkratší noc, nastane v tomto roce 20. června ve 22 hod a 51 minut. V tento moment nastává astronomické léto. Sluneční paprsky dopadají v pravé poledne kolmo na obratník Raka. Dnes to pro většinu lidí znamená jen údaj v kalendáři, ale naši předci slunovrat významně oslavovali. Byl odedávna považován za mystický den.

V Novém Malíně (tehdy ještě Frankštátu), na kopci severozápadně od kostela, nad tehdejším kamenolomem rodiny Urbanových ze statku č.199, se nacházelo tzv. „Návrší slunovratu“, kde se pravděpodobně pálily ohně na jeho oslavu již v dávných dobách. V roce 1926 se místní nadšenci rozhodli realizovat starší nápad stavby památníku v podobě věže, nám všem dnes známému pod názvem Mohyla. Se stavbou začali na velikonoční pon-

dělí a do letního slunovratu byla Mohyla postavena. Stála tehdy mezi polnostmi a z místa byl výhled do širokého okolí. Tento památník zasvětili starogermánské bohyni Ostaře.

Ostara či Eostre je bohyně jara. Z jejího jména vychází německé Ostern tedy Velikonoce a je považována za bohyni nového života, ohně a plodnosti.

Hlavní součástí oslav letního slunovratu bylo právě zapalování ohňů. Ty musely pořádně hořet, proto byly zapalovány posvátné hranice při západu slunce na kopcích. Ohni byla přisuzována očištná a obnovující síla.

Přestože slavnosti slunovratu už zde v dnešní době neprobíhají a ráz krajiny se znatelně změnil, genius loci tohoto místa je stále patrný.

Dana Nimmerrichterová

Použité zdroje: Historické toulky Šumperskem/ Drahomír Polách

OBEC NOVÝ MALÍN
MALÍNSKÝ KULTURNÍ A OSVĚTOVÝ SPOLEK
POŘÁDÁJÍ PRO CELOU RODINU

VELIKONOČNÍ TVOŘENÍ S DĚTMI

SOKOLOVNA NOVÝ MALÍN

PLETENÍ POMLÁZKY
MALOVÁNÍ VAJÍČEK
LÉTAJÍCÍ MOTÝL
A DALŠÍ TVOŘENÍ

OBĚRSTVENÍ
HLEDÁNÍ "ZAJÍČKŮ"
FOTOKOUTEK
PŘEKVAPENÍ

EGG HUNT

28. BŘEZNA 2024 | 14-18 HOD | 50 KČ/DÍTĚ

WWW.NOVMALIN.CZ
WWW.MALINSKYKOS.CZ

OBEC NOVÝ MALÍN A
OCHOTNICKÉ „DIVADLO V SUDU“ VÁS ZVE NA PŘEDSTAVENÍ

KDYŽ OCHUTNÁŠ MEDOVINU

NA MOTIVY ROMÁNU SLOVANSKÉ NEBE OD JOSEFA TOMANA

7/4/24 17:00
SOKOLOVNA NOVÝ MALÍN

HRÁJÍ:
PERUN: MARTIN JURÁNEK, PRAMÁTI: SYLVA KVAPILOVÁ, ČECH: MILAN ŠILBERSKÝ, MEDUNKA: ANEŽKA HUDLÍKOVÁ, VELES: KAREL NOVÁK, SVAROŽÍK: MARIÁN OZOROVSKÝ, DOMORÁD: PETR HOLINKA, MOŘENA: TÁTAŇA KAŠPAROVÁ, VESNA: ADÉLA SEKANINOVÁ, SUDIČKY: JARMILA LOKAJÍČKOVÁ, ALENA SEKANINOVÁ, ALKA: ALENA LANGEROVÁ, DURYNK: ALEŠ POSPÍŠIL, OTROK: ADÉLA POSPÍŠILOVÁ, JAKUB ŠILBERSKÝ

TEXT SLEDUJE:
ALENA SEKANINOVÁ, ALEŠ POSPÍŠIL

ZVUK:
JIŘÍ SADIL, PETR KREJČÍ

SCÉNÁŘ A REŽIE:
SYLVA KVAPILOVÁ

VSTUPNÉ
DOBROVOLNÉ

Obec Nový Malín Vás srdečně zve na

Dětský den ve vodním světě

Sokolovna 1. června
od 14 hod.

PĚNOVÉ RADOVÁNKY
(převlečení s sebou)

BAZÉN SE ZORBINGOVÝMI KOULEMI

STANOVIŠTĚ S VODNÍMI ÚKOLY

MALOVÁNÍ NA OBLIČEJ

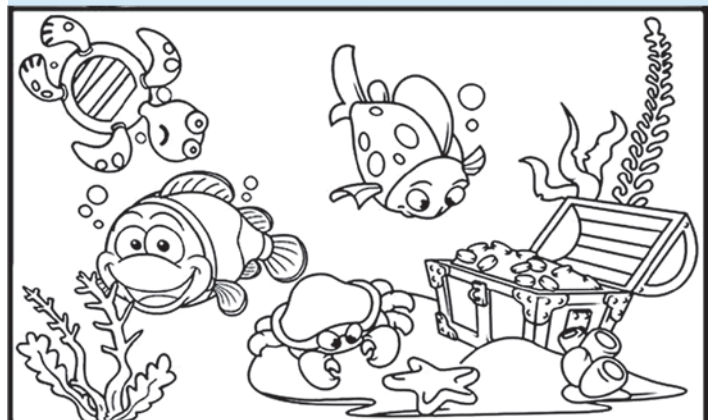
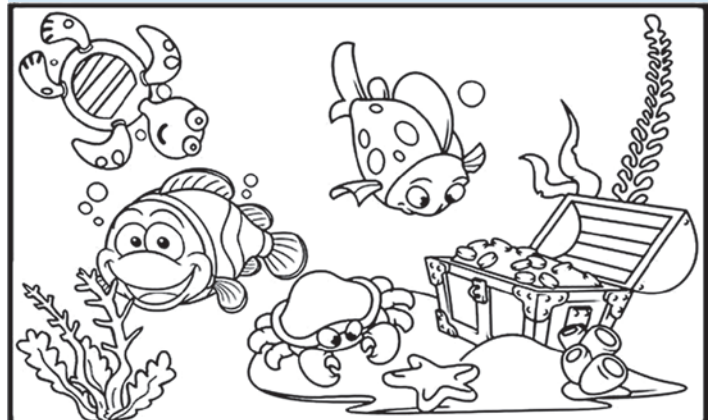
VESELÉ DÍLNIČKY

BOHATÁ TOMBOLA

Občerstvení zajištěno

VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ

Najdi 9 rozdílů

SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ NOVÝ MALÍN

Vás srdečně zve na pohárovou soutěž

"MEMORIÁL BEDŘICHA NESRSTY"

v kategorii mužů

"MEMORIÁL GABRIELA KROBOTA"

v kategorii žen

SOBOTA 22. ČERVNA 2024 OD 10.00 HOD

AREÁL DŘEVOSKLADU (NOVÝ MALÍN 533)

Harmonogram soutěže: 9:30 hod. - příjezd družstev

10:00 hod. - slavnostní nástup družstev

10:20 hod. - start prvního družstva

START veteránů ve 13:00 hod.

BOHATÉ OBČERSTVENÍ

UTKÁNÍ LEGEND
4. ročník

**Úctění památky a rozloučení
s Karlem Dolinkem**

Hřiště TJ Sokol Nový Malín
Sobota 22. 6. 2024

Utkání našich žáčků od 10 hod.

Turnaj "starých" pánů v kopané
od 13 hod.

Od 18 hod. hudební večer s DJ

Bohaté občerstvení zajištěno
VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ

Začátek roku v SDH Nový Malín

Dřív než vás zahltím informacemi, bych chtěl za Sbor dobrovolných hasičů Nový Malín popřát našim spoluobčanům a vlastně všem, co to čtou, všechno nejlepší, hodně zdraví, pohody a to, co se tak přeje do roku 2024.

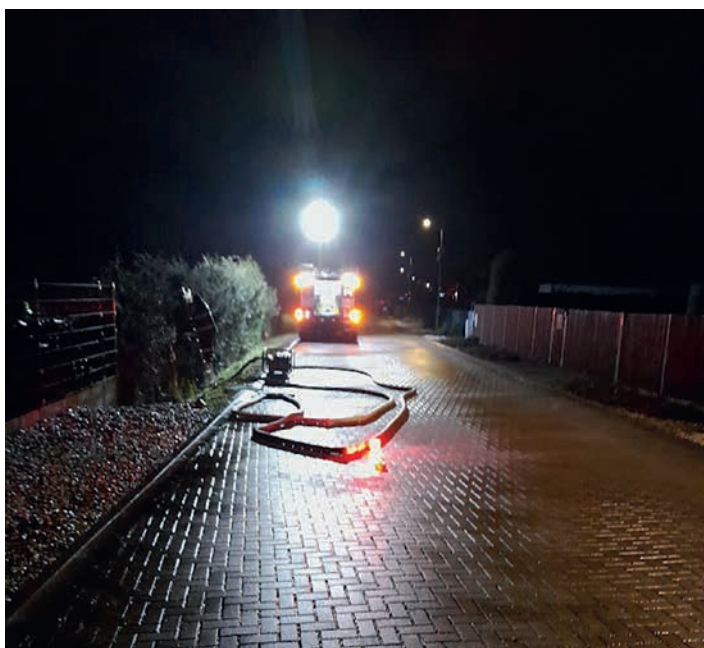
První akcí letošního roku byla Valná hromada SDH, kde jsme si z očí do očí řekli, co se nám povedlo, co můžeme zlepšit, jak dopadla soutěžní družstva na soutěžích, kolik máme peněz v pokladně, kolik zásahů měla výjezdová jednotka a naplánovali jsme, co pro vás připravíme v tomto roce. Ale na co bych nechtěl zapomenout je, že jsme minutou ticha uctili památku našich zesnulých členů. Na Valnou hromadu byli pozváni hosté ze sousedních sborů: Rohle, D. Studének, Hrabšíšina, Lipinky, Klopiny, Mostkova, D. Libiny, Nemrlova, dále velitel HZS stanice Šumperk a patron naší výjezdové jednotky. Za obec pan starosta Mgr. Marek Štencl a organizační pracovnice Dana Nimmerrichterová.

V minulém roce měla výjezdová jednotka obce 21 výjezdů, z toho 14 požárů, 3 technické zásahy, 3 dopravní nehody a 1 planý poplach. Místo zimních radovánek v lednu a v únoru 2024 čerpala vodu v naší obci.

V únoru proběhl tradiční Hasičský ples a druhý den Dětský maškarní karneval. Vymyslet, co dát do tomboly jako hlavní ceny, aby to bylo trochu originálnější, je někdy náročné. Letos jsme vyzkoušeli výherní peněžní poukazy. Z tváří výherců bylo vidět, že se nám to povedlo. Děkujeme za účast a těšíme se na vás na dalších akcích, které připravujeme.

Za SDH Pavel Krobot

Naše fotbalová mládež se Sigmou v Olomouci.

Děti z mladší a starší přípravky TJ Sokol Nový Malín v sobotu 2. března letošního roku doprovázely hráče Sigmy Olomouc při jejich nástupu na hřiště Androva stadionu v Olomouci před utkáním Fortuna ligy mezi Sigmou Olomouc a Bohemians Praha. Děti tak měly možnost seznámit se s atmosférou prvoligového utkání, seznámit se s profesionálními fotbalisty, prohlédnout si zázemí Androva stadionu a užily si tak pěkný den se svými trenéry a rodiči na tomto utkání.

ÚSTAV EKOLOGICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ, z. ú.

Ohlédnutí za zimními měsíci v ÚEV

Podzim a zima s sebou nepřinášejí jen sychravé a méně příznivé počasí, které by lákalo pobytu venku, ale také prostor pro zklidnění a vnitřní aktivity, a v Mladoňově to platí dvojnásob. Tudiž ani v zimě u nás není nuda a dveře jsou stále otevřené pro všechny děti i dospělé.

Během prosince probíhaly výukové programy zaměřené na téma Adventu,

děti vyráběly přírodní svíčky, užívaly si sněhové nadílky a také se dozvěděly zajímavé informace o svatých osobách během adventního času.

Tvoření adventních věnců proběhlo v sobotu 2. prosince v budově „školy“. Opět se podařilo díky všem přítomným vytvořit poklidnou před-adventní sobotu. Děkujeme za pomoc všem, kteří se jakkoli podíleli na přípravě a průběhu této milé akce, a především děkujeme všem účastníkům a zájemcům, víme, že bez vás by tato akce neměla smysl.

V rámci spolupráce s obcí Nový Malín jsme se v neděli 3. prosince vydali průvodem po Novém Malíně a přinesli dětem mikulášskou nadílku. Všechny děti dostaly drobnou odměnu, některé řekly básničku Mikuláši a všichni si jistě užili kouzelnou adventní neděli. Spolupráce probíhala i s MŠ Nový Malín, v rámci této spolupráce navštěvujeme jednotlivá oddělení již několik let, a i letos zůstal pytel čertů prázdný. Zkrátka jsou v Malíně jen hodné děti.

Nový rok jsme otevřeli přípravou následující sezony. Během příprav probíhala plánovaná rekonstrukce podlah a výměny koberců. Následovaly kosmetické úpravy, aby se u nás všichni návštěvníci cítili ještě lépe. Děkujeme za velmi dobře odvedenou práci Provozní Nový Malín.

Na konci ledna už k nám zavítaly první děti na výukový program zaměřený na stmelení kolektivu. Zmíněný program je možné rozšířit i na školu v přírodě, jedná se o jeden z více oblíbených programů v posledních měsících. Během února jsme pokračovali ve výukových programech a nově jsme připravili nabídku externích výukových

programů. Tuto nabídku využila ZŠ Nový Malín (konkrétně druhý stupeň a výukový program První pomoc) a ZŠ Šumvald, která si vybrala program o nebezpečí na sociálních sítích. Smyslem těchto externích programů byla návštěva našich pedagogů na půdě školy a děti tak zůstaly v pohodlí svých tříd.

Během jarních prázdnin proběhl kurz pro začínající táborové instruktory, kteří si užili všichni zúčastnění. Ve spolupráci s Renatou Čechovou jsme vytvořili program pro mladé a nadšené instruktory, kteří si na vlastní kůži vyzkoušeli některé z táborových dovedností a během celého kurzu se dozvídali nezbytné informace o jejich nové funkci, která je v létě čeká.

Na konci března nás čekají školy v přírodě doplněné výukovými programy. Připravujeme také největší akci Den Země. Těšíme se na všechny v sobotu 20. dubna od 10 do 17 hodin v našem areálu. Jako obvykle se můžete těšit na kováře, výtvarnou dílnu, prodejní stánky, také na SDH z Nového Malína. Nebudou chybět ani kulturní vystoupení, občerstvení a zákusky.

Děkujeme všem za pomoc při přípravě akcí a obci Nový Malín za podporu během celého roku.

ÚEV tým

ÚSTAV EKOLOGICKEHO VZDELÁVÁNÍ, s. r. o.

DEN ZEMĚ

Mladoňov

20. 4. 2024

10 - 17 HOD.

Malínský kulturní a osvětový spolek

Během našeho ročního působení jsme pro občany Nového Malína zorganizovali 11 přednášek, 7 jiných společenských akcí a na dvou vánočních obecních akcích jsme se spolupodíleli. Výroční zprávu spolku za rok 2023 naleznete na www.malinskykos.cz/o-nas/. Naše aktivity finančně podporuje obec Nový Malín.

První letošní akcí v lednu byl Tříkrálový koncert, na kterém vystoupila hudební skupina Andante. Koncert byl spojen s dobroKavárnou, do které dobroty napekli dobrovolníci. Obě akce měli za cíl podpořit Tříkrálovou sbírku, která proběhla den předtím, a poděkovat tak dárcům i dobrovolníkům, kteří se účastnili koledování.

V roce 2024 přinášíme veřejnosti cyklus přednášek POVÍDÁNÍ O ZDRAVÍ. Cílem je informovat širokou veřejnost o možnostech, jak pečovat o své zdraví, o možnostech preventivních programů a pochopení, že ve velké míře je na nás, jak kvalitní život z hlediska zdraví prožijeme. Nechceme mluvit jen o fyzickém zdravím, ale také o duševním.

První přednášku z cyklu zahájila v únoru nová malínská zubní lékařka MDDr. Kateřina Štrbíkova tématem JAK NA ZDRAVÉ ZUBY A DÁSNĚ a druhou přednášku PREVENCE ONKOLOGICKÝCH ONEMOCNĚNÍ v březnu vedla paní MUDr. Věra Krušinská společně s paní Janou Krahulovou z Ligy proti rakovině. Na přednášky je vstup volný, dobrovolný příspěvek

souhrnně na konci roku věnujeme Nadaci Dobrý anděl, která pomáhá rodinám, jež se díky onemocnění dostali do obtížné životní situace.

Kde se námi v prvním pololetí ještě můžete (nebo jste se mohli) potkat:

- 22. 3. VELIKONOCE – SVATÝ TÝDEN
a jak ho vědomě prožít s Lenkou Krahulcovou
- 28. 3. VELIKONOČNÍ TVOŘENÍ PRO DĚTI,
kde se podílíme na obecní akci
- 6. 4. UKLIÐME NOVÝ MALÍN
– dobrovolnická úklidová akce naší vesnice a okolí
- 23. 4. VŠECHNO, CO BYSTE CHTĚLI VĚDĚT O AI...
a nevíte koho se zeptat s lektorem technologií budoucnosti Ing. Petrem Vyhnálkem
- X. 5. POVÍDÁNÍ O ZDRAVÍ 3: JAK POSKYTOVAT PRVNÍ POMOC U DĚTÍ
s paní Marianou Hubáčkovou (termín v jednání)
- 23. 6. Mše ke cti sv. Jana a Pavla, patronů obce a za původní obyvatele obce Frankštát s P. Ottou Sekaninou

Ing. Ivona Štrbíkova, předsedkyně MKOS
www.malinskykos.cz

MALÍNSKÝ KULTURNÍ A OSVĚTOVÝ SPOLEK VE SPOLUPRÁCI S
TEAM DIGITAL SOLUTIONS, S.R.O. PORÁDÁ WORKSHOP

VŠECHNO, ČO BYSTE CHTĚLI VĚDĚT O AI... A NEVÍTE KOHO SE ZEPTAT

ING. PETR VYHNÁLEK

23. DUBNA 2024, 14,30 - 17,30 HOD
SÁL KNIHOVNY NOVÝ MALÍN, ZDRAVOTNÍ STŘEDISKO
CENA: 390 Kč, STUDENTI A SENIOŘI 190 Kč

Rezervace je nutná na email ivona.strbikova@seznam.cz
nebo tel: 776 578 868. Rezervace je platná po uhrazení
ceny workshopu na účet MKOS 2902453163/2010.

AI - Artificial Intelligence (Umělá inteligence)
Nikdo se nás neptal. Nikdo si neověřoval, jestli jsme připraveni. Najednou je tady mezi námi a mění zažitá pravidla. Honí se vám hlavou tyto otázky?
• jak to funguje? • jak moc tomu mohu věřit? • mám se toho obávat? • kde se to používá? • můžu si to vyzkoušet? • k čemu mi to bude dobré?

Přijďte na praktický workshop
• méně filozofování a více praxe • praktické ukázky v iPadu (zapůjčíme) • jednu AI rozebereme do posledního dílku • získáte tipy na aplikace pro každodenní použití • ukážeme si, jak promptovat • a kde hledat další informace

Lektor: Ing. Petr Vyhnálek
Lektor, konzultant s 25 letou praxí. V současné době pracuje jako ambasador technologií budoucnosti a jejich zařazením do každodenního života. Je certifikovaným trenérem společnosti Apple a na projektu AI ML spolupracuje, také jako certifikovaný trenér, pro společnost Google. Více na www.teamds.cz.

www.malinskykos.cz
facebook @malinskykos
Akci podporuje Obec Nový Malín

PRVNÍ POMOC U DĚTÍ

Každý rodič zná ty chvíle, kdy děti začínají objevovat svět kolem sebe. Dětská zvědavost je přirozená a nezbytná pro další vývoj. I když každý z nás ví, že nejlepší zážitky jsou ty, které máme z první ruky, příjemné i nepříjemné, může se někdy stát, že některé jsou horší, než bychom si přáli. Ať už jsou rodiče při péči o své děti sebepečlivější, nemohou zabránit všem nešťastným událostem. Je však možné minimalizovat riziko nebezpečí, připravit se na „nejhorší“ a pokud možno vědět, kde a jak správně zasáhnout. Proto je užitečné naučit se poskytovat první pomoc dětem i dospělým.

V KVĚTNU PRO VÁS PŘIPRAVUJEME V RÁMCI CYKLU POVÍDÁNÍ O ZDRAVÍ PRAKTICKÝ MINI SEMINÁŘ NA TÉMA ZÁSADY PRVNÍ POMOCI U DĚTÍ.

Co dělat, když dítě přestane dýchat? Co je to resuscitace? Jak reagovat na další možné stavy ohrožení zdraví dítěte jako jsou vyražený dech, vdechnutí cizího tělesa, popáleniny, zasažení elektrickým proudem, krvácení, zlomeniny, amputace, tonutí, přehřátí, poleptání, poranění hlavy, pokousání, alergická reakce, laryngitida nebo křeče při horečkách.

Praktické zkušenosti vám pomohou v případě nouze reagovat klidně. Pokud vás téma zaujalo a chcete se něco nového naučit nebo zdokonalit, sledujte nás na www.malinskykos.cz nebo facebooku a instagramu @malinskykos.

Ivona Štrbíkova

Jeden rok v životě včely, aneb co se děje ve včelím úle

3. DÍL

Seriál o včelách, který čtenáře stručně provede celým včelařským rokem a poskytne pohled na úžasný život včelího společenství. V minulém čísle jsme prospali zimu, ale teď už jsme v plném předjaří. Pro včely i pro včelaře začíná hodně práce. Pojďme se podívat, co to všechno obnáší...ale než tak učiníme, připomeňme si obecně platné Murphyho zákony:

1. Včely, pokud jde o včelaření, jsou bystřejší než včelaři.
2. Nejvíce rozšířeným mýtem o včelaření je ten, že včely jsou chovány.
3. Včelstvo, kterému se v nevhodnějších podmínkách věnuje všestranná péče, udělá to, co se jemu bude hodit nejlépe.
4. Největší radost ze včelaření mají ti, kdo mají minimální nároky na užitek z něho.

Březen

Začalo nám časné předjaří, kdy už plně kvetou sněženky, bledule, vrby jívy, nakvétají lísky, olše, osiky, podběly, talovíny, modřence a další rostliny, které každým dnem přináší včelám více a více pylu i nektaru. Díky současnému počasí mají včely dostatek vody. Zdravá včelstva v tuhle dobu již zvětšují plochy plodu, ze kterého se v dubnu a květnu vylihnou první jarní generace včel. Ty společně se zimními včelami budou přinášet nektar pro první med. Včelař již pravděpodobně nedočkavě prohlédl svá včelstva, aby zjistil zásoby a sílu včelstev a v případě potřeby učinil nutná opatření, aby měl početná a zdravá včelstva. Teplý březen rozehřívá včelám srdce.

Duben

Dubnové proměnlivé počasí přináší někdy i letní teploty, ale může přinést i sněh. Letos už jistě pokvetou začátkem měsíce trnky, třešně ptačí, slivoně, angrešty a rybíz, zimolezy či muchovníky a také medvědí česnek a pampeřličky. V dubnu už je obrovská nabídka pylodárných i nektarodárných rostlin. Včelstva se musí vyrovnávat s aprílovým počasím, mohutně rozšiřují

plodové plochy a roste potřeba trubců, aby se starali o „atmosféru“ v úle. Včelař musí na tento intenzivní rozvoj a stavební pud reagovat přidáváním nových souší a mezistěn. Akorát včas musí nasadit medník. Lze očekávat, že díky posunu v přírodě, která je až o měsíc dopředu, se již v druhé polovině dubna mohou vyskytnout roje, které jsou pro včelaře nežádoucí.

Květen

Květen je měsíc hojnosti, pylu i nektaru. Je vrcholem včelařské sezóny. Příroda je bohatě rozkvetlá a za příznivého počasí přináší létavky denně štědrou snůšku. Včelař musí včas reagovat, rostoucímu včelstvu poskytnout dostatečně prostorný a dobře větraný úl a omezovat rojivost tím, že včelám umožní intenzivně stavět a zakládat dělniční i trubčí dílo. Květen je dobrý měsíc začít chovat matky a vytvářet nové oddělky. V závěru měsíce již bývá zralý květový med a chystá se první medobraní. Pro regeneraci lidského organismu je ideální právě tento květový med luční. Květové medy jsou obecně zdravější, léčivé látky každé byliny jsou obsažené právě v tomto medu. Jedinou nevýhodou je, že světlý květový med začne časem krystalizovat, což je přirozený proces. Lze tomu zabránit tím, že med řízeně mícháme a vznikne tak med pastovité konzistence, který už nikdy neztvrdne a zachová si všechny své výživové vlastnosti. Lidé si často myslí, že medovicové tmavé lesní medy jsou kvalitnější, protože netuhnou. Popravdě jsou ale hůře stravitelné, protože obsahují vysoké procento minerálních látek.

V dalším a posledním díle našeho seriálu nás čeká měsíc červen, který je druhým vrcholem včelí snůšky a blíže se podíváme na jednotlivé druhy medů a jak poznat, zda je med kvalitní. Co však už teď můžeme doporučit, najdete si svého včelaře, ideálně do 10-15 km od vašeho bydliště, a zapomeňte na medy ze supermarketů s označením směs medů ze zemí EU a mimo EU.

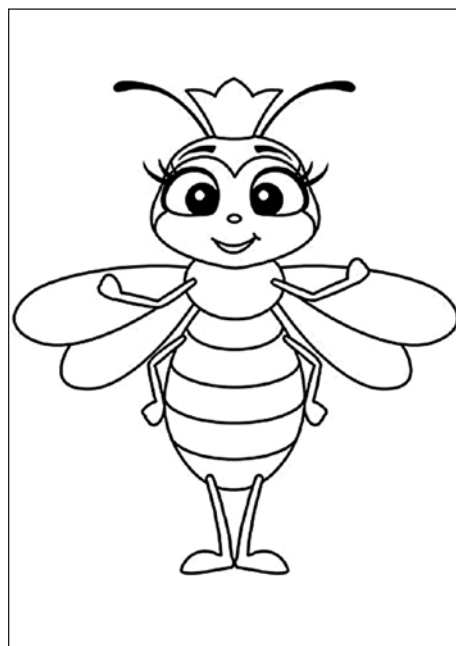
Připravila: Ing. Ivona Štrbáková
Malínský kulturní a osvětový spolek

Zdroje: časopis *Včelařství*, internet,
odborná literatura

Zajímavosti o včelách

- včela mává křídly rychlostí 180 mávnutí za vteřinu
- jedna včela nasbírá za celý svůj život asi 9 gramů medu
- k nasbírání 0,5 kg medu pracuje 556 včel celý svůj život
- k nasbírání 1 kg medu včely naletí vzdálenost rovnající se cestě 4x kolem planety Země
- včely jednoho úlu navštíví denně přes 225tis květin, jedna včela navštíví až několik tisíc květin
- průměrný roj (úl) se skládá z jedné matky, která v období snůšky pokládá až 2500 vajíček denně; z přibližně 50tis nebo více dělnic, které obstarávají všechnu práci a z několika set trubců (ti se jen válí)
- v průběhu snůšky je průměrná délka života včely asi 6 týdnů, 3 týdny stráví prací v úle a 3 týdny sbíráním nektaru a pylu (a 3 týdny před tím se vyvíjí)

Malínské aleje

malinskealeje.cz

Alej roku 2023

Velkým úspěchem pro Malínskou třeshňovou alej skončilo klání o Alej roku 2023. Naše alej směřující od Nového Malína směrem k osadě Krásné získala 703 hlasů a je tak třetí nejkrásnější alejí České republiky a současně také první nejkrásnější v Olomouckém kraji.

Organizátorem ankety Alej roku je spolek Arnika - Centrum pro podporu občanů. Anketa je určena pro širokou veřejnost a jejím cílem je upozornit na krásu, význam a užitek, které nám přináší aleje a stromořadí podél cest, i ve volné krajině. Aleje nám poskytují místo k procházkám i odpočinku a patří ke zdravé a fungující krajině. Přinášejí užitek lidem, přírodě a jsou domovem volně žijících živočichů. V zimě stromořadí snižují riziko tvoření sněhových jazyků a zavátí vozovky sněhem. Během soumraku, za deště či mlhy usnadňuje řidičům orientaci.

Letošní ročník byl třináctým a soutěžilo 83 alejí a stromořadí z celé České republiky.

Královnou alejí celé České republiky se stala Alej ke klášteře Hora Matky Boží v Dolní Hedči (Králíky) v Pardubickém kraji. Alej vede ke klášteře a na poutní místo Hora Matky Boží a byla vysázena v roce 1705.

Na 2. místě se umístila Dvořáková stezka ze Středočeského kraje mezi Nelahozevsi a Kralupy nad Vltavou, která poskytuje krásné výhledy na řeku Vltavu.

Pomyslnou bronzovou medaili získala naše třeshňová alej, která lemuje silnici vedoucí od Nového Malína k osadě Krásné. O alej pečuje spolek Malínské aleje ve spolupráci se Správou silnic Olomouckého kraje. Krásná, historická třeshňová alej, čítá 183 exemplářů třeshní starších 100 let a dalších 134 třeshní dosázených v posledním desetiletí. Velmi staré košaté stromy jsou vidět zdaleka, jsou výrazným krajinným prvkem a funkčním biotopem.

Děkujeme vám všem, kteří jste alej podpořili a podporujete a věříme, že se všichni společně s námi budete kochat její krásou v každém ročním období.

Petr Kuba
předseda spolku Malínské aleje

Klimatická změna

Sluneční energie – voda v krajině – vegetace

Vegetace hraje v životním prostředí člověka z pohledu utváření klimatu a zachování dostatku vody v krajině zcela klíčovou roli. Vegetační kryt v krajině má klíčový význam pro zachování dostatečného množství vody pro budoucí generace a významně zmírňuje dopady globální klimatické změny. I přesto však je, bohužel, všeobecné povědomí o této úloze vegetace v distribuci sluneční energie a utváření klimatu poměrně nízké. Vzhledem k všeobecné neznalosti základních rostlinných fyziologických funkcí a s nimi souvisejícího významu rostlin v krajině dochází k neuváženým zásahům do vegetačního krytu, které mají výrazný dopad na životní prostředí člověka.

O roli vegetace v distribuci slunečního záření a koloběhu vody v krajině se mluví také jako o „klimatizačním efektu“ vegetace v krajině. Klimatizační efekt je založen na chladícím účinku vody odpařené vegetací, která funguje jako obrovská klimatizační jednotka, na rozdíl od těch našich technických, je poháněná pouze sluneční energií. Například jeden jediný strom, zásobený vodou s poloměrem koruny 4 m za jasného dne, odpaří cca 200 l vody. Na výpar spotřebuje 136 kWh sluneční energie a tímto způsobem chladí sebe i své okolí. Výpar z vegetačního krytu stojí na začátku tzv. krátkého cyklu vody, kterým se odpařená voda

z krajiny do ní zase vrací zpět ve formě deště, rosy.

Na místech bez vegetačního krytu se většina sluneční energie přemění na teplo, suchý teplý vzduch rychle stoupá vzhůru od ohřátého suchého povrchu, zrychluje se vzestupné proudění vzduchu, které krajinu dále vysouší. Za jasného letního dne přichází na 1 km² až 1000 MW sluneční energie. Na 2 km² tedy přichází energie srovnatelná s výkonem jaderné elektrárny Temelín.

Letošní únor je v důsledku klimatické změny doslova katastrofou. Tak teplý měsíc nikdo z místních nepamatuje a meteorologové naměřili teplotní odchylku o více než 6°C, nejvíce v historii měření.

Spolek Malínské aleje proto prosazuje, aby se i v naší obci usilovně začalo pracovat na adaptačních opatřeních, která by dopady klimatické změny na obec i její občany zmírnila.

Bohužel zatím nenacházíme dostatečnou podporu ve vedení obce, které si závažnost problému neuvědomuje.

Miroslav Vinkler

Příprava zahrady na jaře

Když se zima pomalu stahuje a teploty začínají stoupat, je čas začít přemýšlet o přípravě vaší zahrady na sezónu. Předjaří je ideální doba udělat několik kroků pro to, aby vaše zahrada byla připravena na nový růst a kvetení.

Příprava zahrady na jaře je klíčová pro zajištění bohaté sklizně i krásného prostředí během celého roku.

Prvním krokem je úklid zahrady. Odstraňte všechny větve, listy a ostatní organický materiál, který se nahromadil během zimy. Zkontrolujte své zahradní nástroje, jako jsou hrábě, nůžky, lopaty, sekery a jiné - pokud je nějaký nástroj poškozený, proveďte potřebné opravy nebo si poříďte nový. Také je potřeba je naostrit, aby byly připraveny být vašimi spolehlivými pomocníky.

Jaro je ideální doba na provádění řezu rostlin - u jednotlivých druhů rostlin můžete řez provádět od února do dubna. Nezapomeňte také provést řez u ovoc-

ných stromů a keřů, stříháním je můžete také omlazovat. Dále odstraňte suché nebo poškozené větve a rostliny si vytvarujte podle svého přání.

Zaměřte se také na kvalitu půdy ve vaší zahradě. Překontrolujte ji, prokypřete, a pokud je to nutné, přidejte hnojiva nebo kompost, abyste zajistili, že půda bude plná živin pro rostoucí rostliny.

Věnujte se i vašemu trávníku - je potřeba jej vyhrabat a zbavit suché trávy a případně mechu. Dle potřeby proveďte hnojení, a pokud je to potřeba, osejte prázdná místa. Pokud zvažujete založení květinové louky, tak právě jaro je ten správný čas na její založení, krásné kvetoucí louky se dočkáte až napřesrok.

Pokud máte v plánu sázet nebo vysévat nové rostliny, naplánujte si, které druhy a odrůdy chcete vysadit. Dbejte na vhodné podmínky pro každý druh rostliny a promyslete si, kde se jim bude nejlépe dařit.

A pak už stačí jen pravidelná péče - zalévat, ošetřovat rostliny, stromky i keře. A v létě pak sklízet jejich plody.

Příprava zahrady na jaře může být pracná, avšak s pečováním o ni můžete

dosáhnout toho, aby byla krásná a plná života během nadcházející sezóny. Vy si pak můžete užívat sklizení jejich plodů, potěšit se bohatou květenou, koncertem drobného ptactva i pohledem na poletující motýly nad květy.

Práce na zahradě prospívá tělu i duši - ať vám tedy dělá radost, těší vás a přináší užitek.

Petr Kuba

Zachování stromů u cyklostezky

Obecní úřad v Novém Malíně plánuje vybudování cyklostezky podél silnice na Hrabšíín. Z bezpečnostních důvodů by byla právě tady cyklostezka velmi potřebná a užitečná. Spolek Malínské aleje, z.s. byl přizván k místnímu šetření, kterého se spolu se dvěma zástupci spolku zúčastnil Ing. Novoměstský, arborista pan Ing. Kriegler a projektant

Ing. et Ing. Brtna. Na základě místního šetření vydal spolek k předloženému návrhu kácení nesouhlasné stanovisko. Nezamítl budování cyklostezky. Zamítl kácení stromů. Proč? V předloženém projektu se cyklostezka plánuje vpravo, těsně kopíruje vozovku a předpokládá vykácení všech 228 stromů. Mezi nimi jsou i vzrostlé, majestátní duby, buky, olše a břízy. Některé z nich dosahují stáří více jak osmdesát let. Vynikají zejména tři skuteční velikáni - buk s obvodem kmene 345 cm ve výši 130 cm nad zemí, další s obvodem 273 cm v této výši, dub s obvodem 298 cm a jemu další podobní. Hodnota takových vzrostlých stromů je dnes

nevyčíslitelná. Celkem 62 stromů podléhá ochraně zákona č.114/92 O ochraně přírody a krajiny.

Spolek Malínské aleje, z.s. proto doporučuje najít jiné řešení, kudy cyklostezku vést a stávající stromy ponechat. Stezku vybudovat až za nimi, kde je pole a travnatá plocha a tudíž dost místa. Cyklisté pojedou krásnou krajinou a nebudou nuceni dýchat smog z provozu aut. Terén je sice zvlněný, ale jsme v horské oblasti. Většina lidí má elektrokola nebo přeha-zovací systémy na kolech.

Podle posledních informací, které spolek obdržel, pan starosta stáhl žádost o povolení kácení stromů stojících mimo les podle původního kritizovaného projektu. V jiných obcích se taková stavba v krajině pečlivě připravuje a rozmýšlí, právě aby nedošlo k újmě zeleně, která má veliký funkční a estetický význam. Proto hledejme společně to optimální řešení. Když ho člověk najde, má dobrý pocit, že udělal dobře. Vybudujme cyklostezku tím způsobem, aby nedošlo ke ztrátě stromů a k poškození krajinného rázu. Dnes jsme svědky toho, jak naše lesy řídnu a stromů ubývá. Cyklostezka pozmění charakter krajiny na mnoho generací. Naše dnešní správné rozhodnutí ocení i naši vnuci a pravnucci.

MUDr. Vít Čajka Ph.D.

Malínské stromy

VEREBELYHO DUB

Pokud se vydáte na krásné vyhlídkové místo k Mohyle letního slunovratu, zajděte se podívat na majestátný dub letní, křemelák, který roste 240 metrů na jihovýchod od Mohyly na souřadnicích 49.9476N, 17.0540E. V roce 2004 byl vyhlášen památným stromem. Jeho odhadované stáří je 170-220 let, výška asi 30 metrů a obvod kmene ve výšce 130 cm nad zemí měří 420 cm. Dominantních dubů letních je v okolí Nového Malína několik. S největší pravděpodobností sloužily k označení hranic pozemků. Duby letní dorůstají výšky až 50 metrů. Jejich kmen se rozvětňuje do silných větví tvořících nepravidelnou korunu.

DUB NA ZAJÍCOVĚ POLI

Jde také o dub letní. Obvod kmene tohoto majestátného stromu ve výšce 130 cm je 440 cm, průměr koruny 18 m a odhadovaná výška je 25 m. Je starý asi 200 let. Obyvatelé Frankštátu ho zasadili u strouhy v polích, najdete ho na souřadnicích 49.9384N, 17.0337E. Dnes se nachází na okraji nové zástavby na Zajícově poli. Duby jsou rozšířené v Evropě až po Kavkaz, od nížin až po spodní horské oblasti. Původně rostly kolem vodních toků v lužních lesích, které byly občas zaplavovány. Vyhovuje jim hlinitá, kyselá půda. V podhůří Jeseníků se duby vyskytují pouze v místech s vhodnými klimatickými podmínkami.

Veronika Solařová

PROVOZNÍ DOBA KOMPOSTÁRNY

duben - říjen

Út a Čt : 10 - 18 hod

So: 8 - 13 hod

listopad

Út a Čt : 10 - 17 hod

So: 8 - 13 hod

Rodinné centrum Vikýrek.

Rodinné centrum Vikýrek z.s. působící ve Vikýřovicích, ale také na Zámku Třemešek si Vás dovoluje v rámci svého jarního a letního programu pozvat na tyto chystané akce:

- 27. 3. Přednáška **Včasná a citlivá podpora ženy v těhotenství, při porodu a v šestinedělí povede k úspěšné laktaci a kojení.** Přednáška bude probíhat v Zimní zahradě na Zámku Třemešek. Přednášet bude zkušená porodní asistentka, laktační poradkyně a odborná školitelka Mgr. Jana Křemenová. Přednáška se uskuteční v čase 16:30 – 18:30 a je pro všechny zájemce **ZDARMA.**
- 10. 4. Jsme si pro maminky s dětmi navštěvující náš dopolední program připravily na Zámku Třemešek minibesedu s názvem **Zdravý dětský úsměv.** Minibeseda se uskuteční v rámci Světového dne ústního zdraví od 10:00 – 11:00 a pro návštěvníky hrátek je **ZDARMA.**
- 22. 4. Tento termín v pondělí se uskuteční minibeseda **Zdravý dětský úsměv** s Markétou Fialovou také v herně ve Vikýřovicích, v čase 10:00-11:00.
- 28.4. Poslední dubnovou neděli chystáme tradičně **Čarodějnické odpoledne s Vikýrkem.** Vítání jsou všichni malí čarodějové a čarodějnice v maskách. Připravena pro ně bude nejen animace, soutěže a hry, ale také tvoření.
- 26.5. Poslední květnovou neděli připravujeme pro děti naši každoroční venkovní akci ve Vikýřovicích a to **Dětský den s Vikýrkem.** Akce se uskuteční v okolí budovy obce, kde sídlí nejen naše Rodinné centrum Vikýrek z.s., ale také obecní knihovna. Připraveny budou hry a soutěže pro děti, tvoření, občerstvení a také nemalé překvapení.
- 16. 6. Na tento den připravujeme pro děti venkovní akci **Přivítání prázdnin.** Ještě než skončí školní rok a začne zasloužené letní volno, užijeme si společně zábavné odpoledne.

Během letních prázdnin připravujeme pro předškolní a školní děti naše skvělé **příměstské tábory.** Tábory budou probíhat v obou hernách a budou zaměřeny na různá témata.

Bližší informace o chystaných akcích budou postupně zveřejněny na webu a facebooku.

V průběhu školního roku nabízíme také aktivity v rámci pravidelného týdenního programu (hrátky pro děti, volné hry, kurzy vaření a pečení pro děti, kurzy angličtiny, tvoření, deskové hry a další).

Široké veřejnosti jsou také k dispozici naše poradny – Logopedická poradna a Homeopatická poradna

Pokud potřebujete radu či odbornou pomoc, neváhejte se obrátit na naše poradny. Konzultace jsou zdarma. Možnost konzultací i přes email.

Budoucím maminkám nabízíme velmi oblíbené předporodní kurzy s naší zkušenou lektorkou Ivetou Ruprichovou, které probíhají v prostorech ve Vikýřovicích.

Pokud hledáte prostor, kde uspořádat dětskou oslavu s možností vlastního občerstvení, výzdoby a případně i animační program, nabízíme možnost propůjčení našich prostor.

Veškeré informace o naší nabídce, chystaných akcích a aktivitách naleznete na stránkách www.vikyrek.cz.

Aktuální dění, důležité informace a fotky zveřejňujeme také na našem facebookovém profilu – Rodinné centrum Vikýrek a Zonerama.cz.

Všem dětem, rodičům a přátelům našeho rodinného centra přejeme poklidné jarní dny plné lásky a pohody a veselé Velikonoční svátky.

Za tým RC Vikýrek z.s.
Bc. Veronika Maitnerová

RC Vikýrek z.s. Vás v rámci Světového dne ústního zdraví zve na minibesedu.

ZDRAVÝ DĚTSKÝ ÚSMĚV

s Markétou Fialovou-lektorkou projektu DĚTSKÝ ÚSMĚV

10.4.2024 10:00-11:00
HERNA ZÁMEK TŘEMEŠEK

22.4.2024 10:00-11:00
HERNA VIKÝŘOVICE

Minibeseda proběhne v rámci středního Klubu rodičů batolat a pondělního Klubu rodičů mladších dětí.

REZERVACE NA WWW.VIKYREK.CZ

PŘIJĚTE SE NAUČIT, JAK SPRÁVNĚ ČISTIT ZOUBKY SVÝM DĚTEM, AŽ MAJÍ ZDRAVÝ ÚSMĚV. SEZNÁMÍME SE S PROBLEMATIKOU ÚSTNÍ HYGIENY NEJEN V DĚTSKÉM VĚKU. POUZE SPRÁVNĚ EDUKOVANÝ RODIČ ZVLÁDNE OVLIVNIT ZDRAVÍ ZUBŮ SVÉHO DÍTĚTE.

MINIBESEDA JE ZDARMA

RC Vikýrek, z.s. Vás zve na přednášku

Včasná a citlivá podpora ženy v těhotenství, při porodu a v šestinedělí povede k úspěšné laktaci a kojení

Přednáškou nás provede porodní asistentka, laktační poradkyně, skvělá odborná školitelka a produktová specialista značky Medela
Mgr. Jana Křemenová

Středa 27. 3. 2024
16:30-18:30
Zámek Třemešek - Zimní zahrada

Vstup Zdarma

Rezervace na www.vikyrek.cz

PŘÍMĚSTSKÉ TÁBORY 2024

RC VIKÝREK, Z.S.

8.7.-12.7. 2024	Let's play	7 - 10 let	Vikýřovice
15.7.-19.7. 2024	Trosečníci na Třemešku	7 - 10 let	Třemešek
22.7.-26.7. 2024	Příšerky	5 - 7 let	Třemešek
29.7.-2.8. 2024	Cesta pravěkem	6 - 9 let	Třemešek
5.8.- 9.8. 2024	Cesta za vítězstvím	7 - 10 let	Vikýřovice
12.8.- 16.8. 2024	Co se děje v lese	5 - 7 let	Vikýřovice
19.8.- 23.8. 2024	Putování vesmírem	6 - 10 let	Třemešek

Cena 2.400 Kč

Rezervace na www.vikyrek.cz od 22. 2. 2024

facebook.com/rcvikyrek
instagram.com/rcvikyrek

Malínské noviny | 01 / 2024

Římskokatolická farnost
Nový Malín,
**Kostel Narození Panny
Marie**

Nový Malín 700,
788 03 Nový Malín

rozpis mší svatých
neděle 10:30 hod.
čtvrtek 18:00 hod.

farář

P. Mgr. Otto Sekanina
Jana Žižky 144,
789 61 Bludov

E-mail: fabludov@ado.cz
Telefon: 731 626 532

Velikonoční bohoslužby v kostele Narození Panny Marie v Novém Malíně

- 28. 3. Zelený čtvrtek**
- 19:00 MŠE SV. NA PAMÁTKU POSLEDNÍ VEČEŘE
- 29. 3. Velký pátek**
- 15:00 VELKOPÁTEČNÍ OBŘADY
- 30. 3. Bílá sobota**
- od 8:00 do 12:00 modlitba u Božího hrobu
- 21:00 VELIKONOČNÍ VIGILIE
- 31. 3. SLAVNOST ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ**
- 10:30 Slavnostní mše sv. s požehnáním pokrmů
- 1. 4. Velikonoční pondělí**
- 10:30 mše sv.

Velikonoce, obnova křtu.

Křest vytváří nesmazatelné duchovní pouto člověka s Bohem. Jak to vyjadřuje starobylá nauka, křest vtiskne na duši člověka Boží pečeť. Boží pečeť si můžeme představit jako odznak nebo průkaz, kterým se prokazuje policista, aby prokázal zvláštní pravomoc. Také jako klíč nebo čip, který nám dovolí vstoupit do uzavřeného prostoru. Během velikonoční vigilie křest obnovujeme a znovu potvrzujeme. Byl-li někdo pokřtěn jako malé dítě, musí svůj křest později „ratifikovat“ vlastním životem – to znamená, že k němu musí říci z vlastní vůle své „ano“, aby mohl začít přinášet plody. Ježíš říká krásné přirovnání: „Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti.“ Křtem jsme duchovně napojeni na Ježíše. Jako ratolest čerpá z kmene živiny potřebné k životu, tak skrze křestní propojení s Ježíšem pokřtěný může čerpat duchovní sílu od Ježíše. Obnovit křest znamená znovu ponořit svůj život do proudu Boží lásky. Ať vás tento pokojný, silný a svěží pramen obnovuje a posiluje nejen o Velikonocích.

P. Otto Sekanina

K připomínce křtu slouží také kropenky se svěcenou vodou ve vchodu do kostela ©

Kostel Narození Panny Marie – kropenky, varhany, hodiny.

KROPENKY

Na svěcenou vodu jsou umístěny po obou stranách při vchodu do kostela. Jsou zhotoveny ze slezského kamene kameníkem Ernestem Sohmenem v roce 1924. V současné době se již tyto kropenky nepoužívají a jedna je již odstraněna.

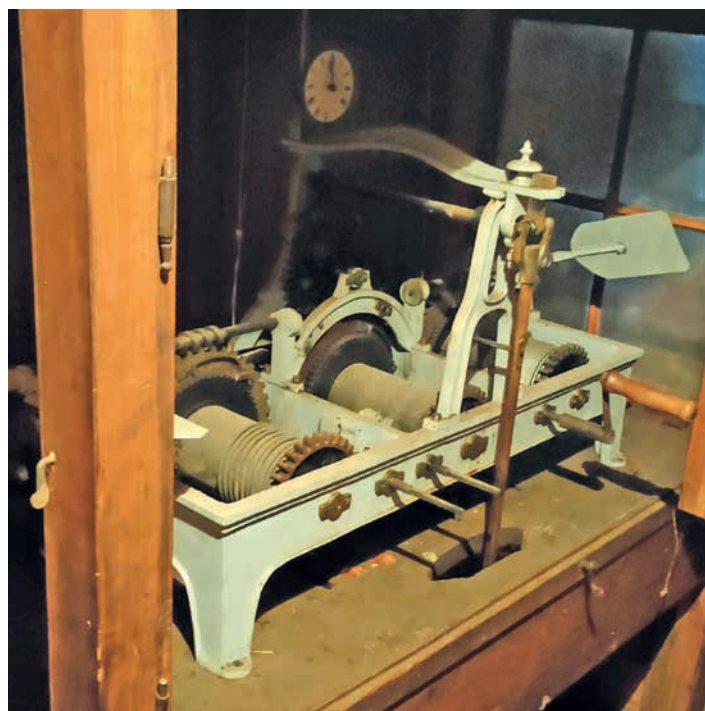
VARHANY

V druhém patře dvoupatrové kruchty jsou klasicistní varhany, zakoupení místními dobrodinci, které v roce 1829 zhotovil olomoucký varhanář Oranský. Varhany měly 14 registrů. V roce 1892 byly nahrazeny novými varhanami, zhotovila je firma Brauer z Uničova a stály celkem 2000 zlatých. Varhany jsou nyní plně elektrifikovány a pravidelně doprovázejí mši svatou.

HODINY

Hodiny byly roku 1829 zakoupeny z obecních peněz. Měly pouze jeden ciferník a to na čelní straně kostela. Nad nimi byl z jasně čitelných písmen nápis „Bděte a modlete se, neboť neznáte dne ani hodiny, kdy Pán přijde...“ Tento nápis je dnes bohužel zamazán. Nově nahozený vršek věže tento nápis kryje. Tyto hodiny nebyly spolehlivé a tak byly v roce 1892 nahrazeny jinými s třemi ciferníky. Je to dílo hodináře Thondela z Uničova a stály 400 zlatých. Ani tyto však již neslouží, čas ukazují moderní, elektronicky řízené věžní hodiny, které jsou však napojeny na původní ciferníky. Výhodou je především jejich vysoká přesnost, spolehlivost a plná automatizace.

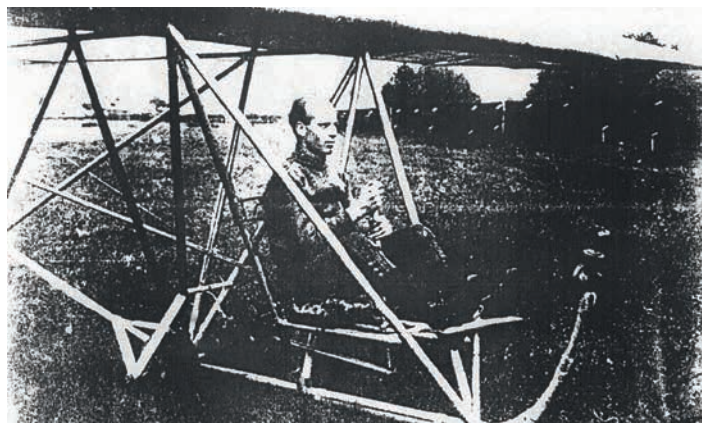
Létání na větroni

Počátky létání v Šumperku spadají do roku 1923. Tehdy došlo k setkání c. k. polních pilotů a několika odborníků rakouského letectví. Mezi přítomnými byli i průmyslníci a obchodníci. Byl tam i podnikavý mladík Fritz Schuster, obchodník ze Šumperka, který se zajímal o aviatiku a v Granau (Jezow Sudiecki) složil i leteckou zkoušku. Možná právě z jeho podnětu došlo k domluvě s průmyslníky a s jejich přispěním byly zakoupeny v roce 1923 v Hannoveru dva stroje. Dvouplošný závěsný kluzák a větroň „Vampyr“. Tento typ byl tehdy držitelem, světového rekordu.

Nejprve se zalétával kluzák, Vampyr vzlétl o něco později - z hřebenu Vysoké hole (1464 m. n. m.) a byl řízený bývalým c.k. polním pilotem nadpor. Krausem. Silné vibrace a pravděpodobně nedostatek zkušeností s řízením bezmotorových kluzáků vedly k pádu letadla. Zřítilo se do lesa a bylo zcela zničeno. Pilot vyvázl jen s oděrkami a pohmožděninami.

Přibližně ve stejné době si F. Schuster podle plánu Ing. Kromera z Wroclavi postavil kluzák s otevřeným trupem z ocelových trubek. Koncem srpna 1924 začal se zkušebními lety ve Frankštátě, z místa kde byla později postavena věž letního slunovratu. Po mnoha marných pokusech, za pomoci dvanácti

mužů, se konečně povedl start na gumovém laně. Po krátké době letadlo zmizelo za horami a teprve večer bylo známo, že přistálo u nejhornějších chalup ve Vernířovicích.

Povzbuzen obzvláště obtížným přistáním mezi stromy, startoval Schuster v září 1924 na větroni z hory Pec, ale při startu moc přitáhl kormidlo a vyletěl nejprve prudce vzhůru a pak se asi po dvoustech metrech zřítit téměř svise dolů. Levé křídlo zůstalo viset na větvi stromu, zbytek letadla zůstal v troskách. Pilot vyvázl jen s oděrkami kůže. Následujícího roku v září 1925 podnikl za úplného bezvětří další let. Přeletěl v malé výšce alej při silnici, která spojuje Nový Malín s Hraběšicemi a hladce přistál. O pár dní později uskutečnil další tři lety, které se mohly stát velmi nebezpečnými. Při druhém letu sklouzl po křídle a letadlo zachránil před zřícením až těsně nad zemí. Při třetím letu vběhl pár dětí na louku, kterou si vyhlédl k přistání. Byl nucen nízko nad zemí vybrat levou zatáčku a v rychlosti asi 55km/h narazil do svahu. Jako zázrakem se mu nic nestalo. 3.foto + popis

Za rok v říjnu 1926 podnikl velmi strmý let od pomníku letního slunovratu (nedávno dostavěného) až za frankštátské nádraží. Další lety v tomto roce se už nekonaly, protože všechna pole už byla oseta ozimou. Po letecké sezóně nastal čas oprav a technického vylepšování. Z havarovaných letounů se přemontovávaly části a nastala příprava na další rok.

Dagmar Koverdinská

zkušební let větroně ve Frankštátu v r. 1925

Z MALÍNSKÉ KRONIKY ROK 1974

Přepis z kroniky je doslovný, bez jazykových či gramatických úprav, pouze jména jsou zkrácena na iniciály.

SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ SMUTEČNÍ SÍNĚ

Dne 26. října 1974 v 16 hodin byla slavnostně otevřena nová smuteční síň, která byla vybudována v akci „Z“ nákladem 490 000 Kč.

Po uvítacím proslovu předsedy MNV s. M. Č. přednesl slavnostní projev i místopředseda ONV s. Dr. H., který ocenil obětavou práci místního národního výboru, zejména s. J. V. a těch občanů, kteří při této výstavbě pomáhali. Poté přestříhl pásku a pozval občany, aby si prohlédli toto pěkné dílo. V závěrečném slově předseda komise výstavby s. J. V. poděkoval všem našim důchodcům

a občanům, kteří na této akci pracovali. V souvislosti s výstavbou nové smuteční síně byl na místním hřbitově vybudován nový vodovod, byla opravena hřbitovní zídka, opraven a natřen plot s bránou, byl položen nový chodník, upraveno prostranství a vybudováno parkoviště aut. Dále byla opravena původní márnice a hřbitovní domek.

Novou výstavbou smuteční síně a rozsáhlou úpravou se místní hřbitov stal skutečně důstojným posledním domovem našich občanů.

První občankou, která měla vypraven pohřeb ve smuteční síni, byla paní A. Z., která zemřela 13. listopadu 1974 ve věku 63 let a pohřeb byl uskutečněn dne 18. listopadu 1974 v 15 hodin.

MÍSTNÍ KINO

Místní kino v posledních letech zaznamenalo hodně změn. Bylo provedeno vnitřní osvětlení, vybudována nová kabina na promítání, nové promítací plátno a zabudovány dva stroje na promítání. Vedoucí kina i nadále setrvává s. K. H., který tuto funkci vykonává již 26 let.

Hlavním promítačem je s. Jaroslav Novák a celkem je v kině zaměstnáno na částečný úvazek 5 lidí.

V roce 1974 bylo celkem uskutečněno 88 představení, které navštívilo 4090 místních občanů. Celkový příjem na vstupném činil 12 096 Kč. V roce 1974 bylo promítání filmů přesunuto z neděle na pátek, což se velmi osvědčilo a zvedla se návštěvnost.

ZÁKLADNÍ ORGANIZACE SVAZU INVALIDŮ

ZO Českého sdružení svazu invalidů má celkem 31 členů. Předsedu organizace vykonává po mnoho let s. V. B. Členové organizace po celý rok úspěšně pomáhali MNV při výstavbě obce a odpracovali 250 brigád. hodin a zeměděl. 300 hodin. Dodali celkem 3700 kg železného šrotu, 38 kg barevných kovů, 216 kg papíru, 26 kg textilu, 138 ks. Králíčích kůžek, 95 kg suchého heřmánku a 550 kg šípků. Schůzová činnost organ. byla pravidelná.

Přepsala Bc. Miroslava Krausová

Klub invalidů

Klub invalidů je v současné době název pro dřívější ZO Českého sdružení svazu invalidů, jehož předsedkyní je Drahomíra Minaříková a má 39 členů. Klub se dále pravidelně schází a každoročně pořádá zájezdy. Rozdíl oproti minulým letům je, že členové, zdravé jádro klubu, se již dostali do let, kdy je obtížné uspořádat posezení, na které jste byli zvyklí nebo třeba mezi občany velmi oblíbený ples. Těmito akcemi si klub vždy vydělal na krásné zájezdy, příjemné pohoštění na schůzích, dárkové balíčky při jubileu a také květinové dary při úmrtí. Tohle již není možné. Příjem tedy zůstal pouze z členských příspěvků a dotace obce.

Proto jsme se v minulém roce rozhodli, že výtěžek z adventních koncertů roku 2023 poputuje právě našim seniorům, konkrétně Klubu invalidů. **Vybralo se 9 180 Kč** a my doufáme, že tato částka obohatí nejen pokladnu klubu, ale také otevře možnost pěkným zážitkům při společně strávených chvílích, kterých nikdy není dost.

Ráda bych tímto poděkovala všem, kteří do kasičky při koncertech vhodily jakoukoliv částku, výsledek je pěkný a udělá velkou radost, DĚKUJI!

Bc. Miroslava Krausová

S U D O K U

							4	6
		2						7
		1	7			3		
		3		4				5
		4	9	7				
				6	8			2
			1	9			2	
			6		4			
3	4					1	9	

	8				3			
1		3						2
			9			5	1	
5	1	2			6		9	
					5		4	
				1				2
7			5					6
2				9			8	1
				6				

		9		5			4	
7								
5		2			4	8		
			8					6
	2	4						
		6		7				
	6				9			2
	1		3	8		4	5	
			7			3		

				9				
				2	3	9		
	9			1		8		2
5		2	8	6	4			
	7					5		
		9				4		
		3				7		
			6	3			8	
2		6	5					3

		3		2	6			
	2					6		7
				9				8
	7			6		9		
6		9	3		8			
		4				5		
4			7	8			2	
			5	4			7	

		9					8	
		6			2	3		7
3	8							4
					3		4	2
	4			9	8		3	
		8				5		6
	6		5		4			
				3			7	

S U D O K U

PK**RENOVACE DŘEVĚNÝCH**
EUROOKEN - DVEŘÍ - ZIMNÍCH ZAHRAD

IČO: 88346510

TEL: 777947719

E-MAIL: pavel-krc@seznam.cz

PAVEL KRČ

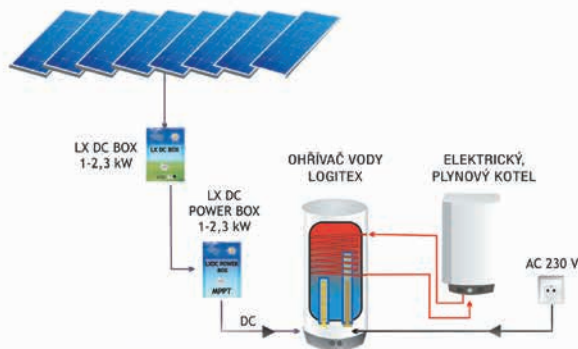
- nabízím renovaci nátěrů dřevěných euro oken, dveří, zimních zahrad, dřevěných i kovových zábradlí, dřevěných plotů
- výměna silikonu a skel
- seřízení euro oken a dveří

Pavel Krč, Sobotín 107, 788 16**PETR DRÁŠAL**
TRUHLÁŘSTVÍNový Malín 536
608 872 882**VYRÁBÍME****INTERIÉROVÝ NÁBYTEK****DVEŘE****KOUPELNY****KUCHYNĚ****SKŘÍNĚ****A DALŠÍ VYBAVENÍ DOMÁCNOSTÍ A KANCELÁŘÍ****www.truhlarstvidrasal.cz****VÝHODY**

fotovoltaický systém na ohřev vody již od 5 000 Kč
pomoc s vyřízením dotace ve výši 90 000 Kč
kompletní zapojení systému a instalátorské práce zdarma
nová akumulční nádrž o objemu 100 – 200 litrů v ceně
instalace fotovoltaického systému do 3 měsíců od schválení dotace

CO MUSÍTE SPLNIT

- být alespoň částečným vlastníkem nemovitosti
- mít na místě instalace trvalé bydliště
- být buď nízkopříjmová domácnost (doplatek bydlení)
- pobírat přídavky na děti nebo starobní důchod
- vlastnit bankovní účet

Sjednejte si nezávaznou konzultaci s obchodně technickým zástupcem.

YellowSunMartin Frolík
+420 604 165 187
martin.frolik@yellowsun.cz

MALÍNSKÝ
BURGER FESTIVAL TŘETÍ ROČNÍK

29.-30.6.2024

Areál Sokolovny Nový Malín

Vstupné: Sobota / Hlavní program / 100,-Kč

Senioři od 65 let / 50,-Kč

Děti do 15 let zdarma

Vstupné: Neděle / Dobrovolné